

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562)

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา คณะศาสนาและปรัชญา/ภาควิชาพุทธศาสตร์

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อหลักสูตร

รหัสหลักสูตร : 25491861110441
ภาษาไทย : ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา
ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Arts Program in Buddhist Studies for Development

2. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ชื่อเต็ม (ภาษาไทย) : ศิลปศาสตรบัณฑิต (พุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา)
ชื่อย่อ (ภาษาไทย) : ศศ.บ. (พุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา)
ชื่อเต็ม (ภาษาอังกฤษ) : Bachelor of Arts (Buddhist Studies for Development)
ชื่อย่อ (ภาษาอังกฤษ) : B.A. (Buddhist Studies for Development)

3. วิชาเอก

พุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา

4. จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร

132 หน่วยกิต

5. รูปแบบของหลักสูตร

5.1 รูปแบบ

หลักสูตรระดับปริญญาตรี 4 ปี

5.2 ประเภทของหลักสูตร

หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการ

5.3 ภาษาที่ใช้

ใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษในการเรียนการสอน

5.4 การรับเข้าศึกษา

นักศึกษาไทยและนักศึกษาต่างชาติที่มีทักษะในการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้

5.5 ความร่วมมือกับสถาบันอื่น

เป็นหลักสูตรเฉพาะของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่จัดการเรียนการสอนโดยตรง

5.6 การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

ให้ปริญญาเพียงสาขาวิชาเดียว

6. สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร

6.1 เป็นหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562 ปรับปรุงจากหลักสูตรศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสตร์ พ.ศ. 2559

6.2 สภาวิชาการเห็นชอบหลักสูตรของมหาวิทยาลัย ในการประชุมครั้งที่ 7/2562 วันที่ 4 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2562

6.3 สภามหาวิทยาลัย อนุมัติหลักสูตรในการประชุมครั้งที่ 9/2562 วันที่ 27 เดือน กันยายน พ.ศ. 2562

6.4 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2563

7. ความพร้อมในการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน

หลักสูตรมีความพร้อมเผยแพร่ว่าเป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ในปีการศึกษา 2565

8. อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

8.1 พระธรรมทูต/พระสังฆาธิการ/อนุศาสนาจารย์/นักวิชาการศาสนา/เจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนา/เจ้าหน้าที่กรมการศาสนา

8.2 นักวิชาการด้านพุทธศาสตร์/บุคลากรทางการศึกษา/วิทยากร/พัฒนากร/นักพัฒนาสังคม/นักพัฒนาชนบท/พนักงานพัฒนาทรัพยากรบุคคล/นักวิชาการกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

8.3 ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/องค์การมหาชนที่เกี่ยวข้อง

8.4 นักเขียน/นักประพันธ์/นักวิจารณ์/นักวิจัย

8.5 ผู้นำในการพัฒนาชุมชน และอาชีพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

9. ชื่อ ฉายา/ นามสกุล เลขประจำตัวประชาชน ตำแหน่งทางวิชาการ และคุณวุฒิการศึกษา สถาบันที่สำเร็จการศึกษา ปีที่จบ ของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

9.1 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร สำหรับเปิดสอน ณ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม

ลำดับ	เลขประจำตัวประชาชน	ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ-ฉายา นามสกุล	คุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (จากคุณวุฒิสูงสุดระดับปริญญาตรี)	สำเร็จการศึกษาจาก	
					สถาบัน	ปี พ.ศ.
1	3-4502-00649-XX-X	รองศาสตราจารย์ (สาขาวิชาพุทธศาสตร์)	พระศรีรัชมงคลบัณฑิต (อรุณ ก้านจักร)	ศน.ม. (พุทธศาสนศึกษา) ป.ธ.9 (เปรียญธรรม 9 ประโยค)	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2545
					คณะสงฆ์ไทย	2536
2	3-4701-00859-XX-X	อาจารย์	พระมหาเอกชัย สุขโย (คำลือ)	ศน.ม. (พุทธศาสนาและปรัชญา) ป.ธ.9 (เปรียญธรรม 9 ประโยค)	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2560
					คณะสงฆ์ไทย	2558
3	3-5212-00258-XX-X	อาจารย์	พระเจริญ ทนตจิตโต (คางคำ)	ศน.ม. (พุทธศาสนาและปรัชญา) ศน.บ. (ปรัชญา)	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2559
					ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2556
4	3-6099-00557-XX-X	อาจารย์	นายอำนาจ ศรีบรรเทา	ศน.ม. (พุทธศาสนศึกษา) ศน.บ. (ภาษาอังกฤษ)	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2552
					ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2536
5	3-4716-00748-XX-X	อาจารย์	นายกำธร เพี้ยเอี้ย	M.A. (Philosophy) ศน.บ. (ภาษาอังกฤษ)	Kurukshetra University, India	2546
					ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2539

9.2 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร สำหรับเปิดสอน ณ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ต.อ้อมใหญ่ อ.สามพราน จ.นครปฐม

ลำดับ	เลขประจำตัวประชาชน	ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ-ฉายา นามสกุล	คุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (จากคุณวุฒิสูงสุดระดับปริญญาตรี)	สำเร็จการศึกษาจาก	
					สถาบัน	ปี พ.ศ.
1	3-1009-02764-XX-X	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (สาขาพุทธศาสตร์)	นายภาชิต สุขวรรณดี	Ph.D. (Buddhist Studies) ศน.ม. (พุทธศาสนศึกษา) พธ.บ. (พระพุทธศาสนา)	Magadh University, India	2555
					ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2553
					ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	2551
2	3-3305-00597-XX-X	อาจารย์	พระบุญเสริม ปภัสโร (จันทร์ภักดี)	ศน.ม. (พุทธศาสนศึกษา) ศน.บ. (พุทธศาสตร์)	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2552
					ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2549
3	3-4403-00224-XX-X	อาจารย์	พระวิเชียร อธิปัญญา (แสนศรี)	ศศ.ม. (ศาสนาเปรียบเทียบ) ศน.บ. (พุทธศาสตร์) น.บ. (นิติศาสตร์) ร.บ. (ทฤษฎีและเทคนิคทางรัฐศาสตร์) ร.บ. (การปกครอง)	ม.มหิดล	2556
					ม.สุโขทัยธรรมมาธิราช	2550
					ม.สุโขทัยธรรมมาธิราช	2556
					ม.รามคำแหง	2558
					ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2558
4	3-4601-00262-XX-X	อาจารย์	นายสุดใจ ภูงลี	M.A. (Buddhist studies) ศน.บ. (ภาษาอังกฤษ)	Magadh University, India	2545
					ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2542
5	3-4501-00424-XX-X	อาจารย์	นายวิญญู กิณะเสน	ศน.ม.(พุทธศาสนศึกษา) อ.บ. (บรรณารักษศาสตร์)	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2550
					ม.ศิลปากร	2541

9.3 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร สำหรับเปิดสอน ณ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ต.พระสิงห์ อ.เมือง จ.เชียงใหม่

ลำดับ	เลขประจำตัวประชาชน	ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ-ฉายา นามสกุล	คุณวุฒิตะดับอุดมศึกษา (จากคุณวุฒิสถงสุดระดับปริญญาตรี)	สำเร็จการศึกษาจาก	
					สถาบัน	ปี พ.ศ.
1	3-3016-00701-XX-X	อาจารย์	พระสัจชัย ญาณวีโร (ทิพย์โอสถ)	พธ.ด. (พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต) ศน.ม. (พุทธศาสนาและปรัชญา) ศน.บ. (พุทธศาสตร์)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	2562
					ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2550
					ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2545
2	3-4712-00823-XX-X	อาจารย์	พระมหาปุณณัสมบัติ ปภากรโ (บุญเรือง)	ศศ.ม. (พุทธศาสนศึกษา) ศน.บ. (ภาษาอังกฤษ)	ม.ธรรมศาสตร์	2544
					ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2540
3	1-4103-00018-XX-X	อาจารย์	พระมหาเจริญ กตปุญโญ (กระพิลลา)	ศน.ม. (พุทธศาสนาและปรัชญา) ศน.บ. (พุทธศาสตร์)	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2556
					ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2549
4	3-4310-00124-XX-X	อาจารย์	นายสมิตไธโร อภิวัฒน์อมรกุล	ศศ.ม. (พุทธศาสนศึกษา) ศน.บ. (ภาษาอังกฤษ)	ม.ธรรมศาสตร์	2551
					ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2547
5	3-4009-00537-XX-X	อาจารย์	นายกมล บุตรซารี	ศน.ม. (พุทธศาสนาและปรัชญา) ศน.บ. (ภาษาอังกฤษ)	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2542
					ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2535

9.4 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร สำหรับเปิดสอน ณ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ต.กุดป่อง อ.เมือง จ.เลย

ลำดับ	เลขประจำตัวประชาชน	ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ-ฉายา นามสกุล	คุณวุฒิปริญญาตรี (จากคุณวุฒิสถาบันระดับปริญญาตรี)	สำเร็จการศึกษาจาก	
					สถาบัน	ปี พ.ศ.
1	3-4209-00372-XX-X	อาจารย์	พระครูปริยัติสาทร (วราวุธ ราชา)	Ph.D. (Buddhist Studies) กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) ศน.บ. (ภาษาอังกฤษ)	University of Delhi, India	2552
					ม.มหาสารคาม	2546
					ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2536
2	3-4302-00468-XX-X	อาจารย์	พระมหาวิเชียร ธมฺวชิโร (สายศรี)	Ph.D. (Buddhist Studies) ศศ.ม. (ศาสนาเปรียบเทียบ) ศน.บ. (ภาษาอังกฤษ)	University of Delhi, India	2553
					ม.มหิดล	2543
					ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2540
3	3-4205-00322-XX-X	อาจารย์	พระมหาจันทมถล อภิรัตน์ (เป็นสุข)	ศน.ม. (พุทธศาสนศึกษา) พธ.บ. (พระพุทธศาสนา) ศน.บ. (ภาษาอังกฤษ)	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2553
					ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	2558
					ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2547
4	3-4409-00279-XX-X	อาจารย์	นายเดชทัต ปักสังขานย์	ศน.ม. (พุทธศาสนศึกษา) ศน.บ. (พุทธศาสตร์)	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2550
					ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2547
5	3-4711-00167-XX-X	อาจารย์	นายทวีศักดิ์ ไครบุตร	ศศ.ม. (พุทธศาสนศึกษา) ศน.บ. (สังคมวิทยา)	ม.ธรรมศาสตร์	2544
					ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2537

9.5 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร สำหรับเปิดสอน ณ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช ต.นาพรุ อ.พระพรหม จ.นครศรีธรรมราช

ลำดับ	เลขประจำตัวประชาชน	ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ-ฉายา นามสกุล	คุณวุฒิปริญญาตรี (จากคุณวุฒิสถาบันปริญาตรี)	สำเร็จการศึกษาจาก	
					สถาบัน	ปี พ.ศ.
1	3-1002-03328-XX-X	อาจารย์	พระครูบวรชัยวัฒน์ (วันชัย เลือดไทย)	ปร.ด. (ปรัชญาและศาสนา) ศศ.ม. (นโยบายและการวางแผนสังคม) บธ.บ. (บริหารธุรกิจ)	ม.เซนต์จอร์น ม.ทักษิณ ม.เกษมบัณฑิต	2559 2551 2549
2	3-1206-00268-XX-X	อาจารย์	พระมหาวิชาญ กนตสีโล (กำเหนิดกลับ)	ศน.ด. (พุทธศาสนาและปรัชญา) ศศ.ม. (สันสกฤต) ศน.บ. (ปรัชญา)	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย ม.ศิลปากร ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2559 2549 2544
3	3-8009-00039-XX-X	อาจารย์	พระครูปริยัติวิธานดา (ถิณโณ พลพงศา)	M.A. (Philosophy) ศน.บ. (ปรัชญา)	Madras University, India ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2537 2521
4	3-8001-01237-XX-X	อาจารย์	พระอนุรักษ์ อนุรกชีโต	พธ.ม. (พระพุทธศาสนา) ศน.บ. (พุทธศาสตร์)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2562 2559
5	3-1002-03328-XX-X	อาจารย์	พระครูบวรชัยวัฒน์ (วันชัย เลือดไทย)	ปร.ด. (ปรัชญาและศาสนา) ศศ.ม. (นโยบายและการวางแผนสังคม) บธ.บ. (บริหารธุรกิจ)	ม.เซนต์จอร์น ม.ทักษิณ ม.เกษมบัณฑิต	2559 2551 2549

10. สถานที่จัดการเรียนการสอน

- 10.1 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม
- 10.2 วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ต.อ้อมใหญ่ อ.สามพราน จ.นครปฐม
- 10.3 วิทยาเขตล้านนา ต.พระสิงห์ อ.เมือง จ.เชียงใหม่
- 10.4 วิทยาเขตศรีล้านช้าง ต.กุดป่อง อ.เมือง จ.เลย
- 10.5 วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ต.นาพรุ อ.พระพรหม จ.นครศรีธรรมราช

11. สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตร

11.1 สถานการณ์หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

การศึกษาข้อมูลสภาพการณ์มิติเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำเป็นต้องมีการศึกษาตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2560-2579) และกรอบแผนอุดมศึกษา ระยะยาว 15 ปี (พ.ศ.2551-2565) ซึ่งมุ่งให้มหาวิทยาลัยเป็นหน่วยงานหลักที่สำคัญต่อการพัฒนาไทยแลนด์ 4.0 โดยจากการศึกษาสภาพโครงสร้างเศรษฐกิจพบว่า แนวโน้มเศรษฐกิจโลก มีตลาดเกิดใหม่ที่มีบทบาทสูงขึ้น ตลาดการเงินโลกเข้าสู่สถานการณ์ไร้พรมแดน เป็นผลจากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเงินที่มีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ทำให้มีการพัฒนาเครื่องมือทางการเงินใหม่ ๆ รวมทั้งมีการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่หลากหลายส่งผลต่อการเปิดเสรีทางการค้ามากขึ้น ซึ่งจะเป็นโอกาสที่สำคัญของการพัฒนาประเทศไทย เนื่องจากเศรษฐกิจไทยในช่วงปี 2524-2558 มีการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 6.1 สูงเป็นอันดับที่ 22 ของโลก ส่งผลให้รายได้ต่อหัวของประชาชนเพิ่มขึ้น สามารถขยับฐานะการพัฒนาประเทศเป็นประเทศรายได้ปานกลางตอนบนในปี 2553 โครงสร้างเศรษฐกิจเปลี่ยนผ่านจากภาคเกษตรไปสู่ภาคอุตสาหกรรมและบริการมากขึ้น ภาคการผลิตมีการส่งสมองค์ความรู้และปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีการผลิตอย่างต่อเนื่อง ประเทศไทยยังคงมีความหลากหลายของฐานการผลิตที่มีความแข็งแกร่งในระดับโลก อันดับความสามารถในการแข่งขันโดยรวมมีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้น เศรษฐกิจไทยกลับเข้าสู่เสถียรภาพและอยู่ในเกณฑ์ที่แข็งแกร่ง โดยเฉพาะเมื่อเทียบกับประเทศที่มีระดับการพัฒนาในระดับใกล้เคียงกัน อย่างไรก็ตาม ในช่วง 8 ปีที่ผ่านมา เศรษฐกิจไทยขยายตัวในอัตราการขยายตัวที่ต่ำกว่าศักยภาพของระบบเศรษฐกิจ การส่งออกของไทยปรับตัวลดลงทั้งในด้านการส่งออกสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม มีสาเหตุจากจุดอ่อนที่สำคัญ ๆ ทั้งทางด้านปัญหาเชิงโครงสร้าง เงื่อนไขในระบบเศรษฐกิจโลก และปัจจัยทางด้านการดำเนินนโยบายและการบริหารจัดการเศรษฐกิจ

นอกจากนี้การเข้าสู่สังคมสูงวัยของโลกยังส่งผลต่อเศรษฐกิจและรูปแบบการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุในประเทศที่พัฒนาแล้วเป็นกลุ่มสำคัญที่ทำให้มีการบริโภคสินค้าและบริการเพิ่มขึ้น แต่อาจก่อให้เกิดการแย่งชิงประชากรวัยแรงงาน โดยเฉพาะคนที่มีศักยภาพสูง ขณะเดียวกันการเลื่อนไหลของกระแสวัฒนธรรมโลกที่ผสมผสานกับวัฒนธรรมท้องถิ่นส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและเกิดการสร้างวัฒนธรรมร่วมสมัย แต่อาจก่อให้เกิดวิกฤตทางวัฒนธรรมเนื่องจากการขาดการคัดกรองและเลือกรับวัฒนธรรมที่ดี ขณะเดียวกันโครงสร้างประชากรไทยเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 โดยปี 2557 ประชากรวัยแรงงานจะมีจำนวนสูงสุดและเริ่มลดลงอย่างต่อเนื่อง คุณภาพคนไทยทุกกลุ่มวัยยังมีปัญหา คุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทยยังอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ขณะที่คนไทยมีแนวโน้มเป็นโรคไม่ติดต่อมากขึ้น ซึ่งเป็นสาเหตุหลักของการเสียชีวิต รวมถึงปัญหาด้านสุขภาพในวัยผู้สูงอายุจะส่งผลต่อภาระค่าใช้จ่ายภาครัฐ นอกจากนี้คนไทยส่วนใหญ่ยังมีปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม และไม่ตระหนักถึงความสำคัญของระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ และการมีจิตสาธารณะ

ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน จึงมีเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ บนพื้นฐานแนวคิด 3 ประการ ได้แก่ (1) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่รากเหง้าทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่น ๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ (2) “ปรับปรุงจูน” เพื่อปูทางสู่ออนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต และ (3) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคู่มือใหม่ รวมถึงปรับรูปแบบธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคต บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปรุงจูน พร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐ ให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลางและลดความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศได้ในคราวเดียวกัน เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุข และตอบสนองต่อการบรรลุ ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ ในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างรายได้ระดับสูง เป็นประเทศพัฒนาแล้ว และสร้างความสุขของคนไทย สังคมมีความมั่นคง เสมอภาคและเป็นธรรม ประเทศสามารถแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจ ตลอดจนพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ด้วยการยกระดับการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพเท่าเทียมและทั่วถึง ปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ การสร้างเสริมให้คนมีความสุขที่ดี การสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย

การวิจัยและพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดดเป็นกุญแจสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และเปลี่ยนวิถีการดำรงชีวิตของคน ทำให้เกิดสาขาอุตสาหกรรมและบริการใหม่ ๆ ที่ผสมผสานการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่หลากหลายสาขา มนุษย์จะสามารถเข้าถึงข้อมูลและองค์ความรู้ได้อย่างไร้ขีดจำกัด การปรับโครงสร้างการผลิตและการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจในแต่ละช่วงของห่วงโซ่มูลค่า จึงเน้นสร้างความเข้มแข็งให้กับปัจจัยพื้นฐาน ทูทางเศรษฐกิจให้สนับสนุนการเพิ่มศักยภาพของฐานการผลิตและฐานรายได้เดิม และยกระดับห่วงโซ่มูลค่าด้วยการใช้เทคโนโลยีวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างนวัตกรรมการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสอดคล้องกับความต้องการของตลาด รวมทั้งสร้างสังคมผู้ประกอบการให้มีทักษะการทำธุรกิจที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ตลอดจนพัฒนาพื้นที่ชายแดนที่มีศักยภาพและพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจและขับเคลื่อนเศรษฐกิจเข้าสู่การเป็นประเทศรายได้สูงในอนาคต ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกที่ต้องเผชิญกับเทคโนโลยีดิจิทัลในชีวิตประจำวันมากมาย ทั้งด้านการเรียนการสอนในสถานศึกษา การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การเดินทาง การใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อการบริหารและการจัดการการทำงาน เทคโนโลยีสารสนเทศจึงเกี่ยวข้องกับทุกเรื่องในชีวิตประจำวัน ดังนั้น เยาวชนรุ่นใหม่ จึงควรเรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้รู้เท่าทันและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และประเทศต่อไป ซึ่งเป็นบทบาทของการศึกษาที่ต้องพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีทักษะและความรู้ในเรื่องดังกล่าว

โดยสรุป การเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจและสังคมโลก ทั้งที่เป็นปัจจัยภายนอก จากการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) การเปลี่ยนแปลงสู่อุตสาหกรรม 4.0 (The Fourth Industrial Revolution) เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ 2558 (Millennium Development Goals : MDGs 2015) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ 2573 (Sustainable Development Goals

: SDGs 2030) และความต้องการกำลังคนที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 และปัจจัยภายในประเทศ จากนโยบาย การปรับเปลี่ยนประเทศไปสู่ประเทศไทย 4.0 ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) และวิกฤตสังคมสูงวัย ล้วนมีผลกระทบต่อ การบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ

ดังนั้นการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนต้องอาศัยการพัฒนาคุณภาพของคนด้วยระบบ การศึกษาที่ส่งเสริมให้คนมีความรู้คู่คุณธรรม การพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสตร์ เพื่อการพัฒนา จึงเกิดขึ้นเพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้กับพัฒนาคน พัฒนาคณะ และพัฒนางาน ตลอดจนการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม ซึ่งเป็นภาระระดับคุณภาพอุดมศึกษาไทย เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพสามารถปรับตัวสำหรับ งานที่เกิดขึ้นตลอดชีวิต และส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศชาติต่อไป

11.2 สถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม

11.2.1 มีการเปลี่ยนแปลงของกระแสวัฒนธรรม ประเทศในภูมิภาคเอเชียได้รับกระแสวัฒนธรรม จากโลกตะวันตกมากขึ้น ต้องใช้วิจรณ์ญาณการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

11.2.2 สังคมไทยเผชิญวิกฤตความเสื่อมถอยด้านคุณธรรมและจริยธรรม และมีการเปลี่ยนแปลง ทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย รวมถึงเผชิญปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดและการเพิ่มขึ้นของการพนัน พร้อมกับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาให้ความสำคัญกับความ รับผิดชอบต่อสังคมและนำหลักคุณธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้และแก้ปัญหาสังคม และประยุกต์ใช้ในการ ดำรงชีวิตมากขึ้น

11.2.3 ประชาชนมีความเครียด มีความเห็นขัดแย้งกัน ขาดความสามัคคี เกิดความแตกแยกใน สังคม เกิดกระแสในการมีส่วนร่วมทางการเมือง สร้างสังคมให้น่าอยู่และมีความสุข

11.2.4 สถานการณ์ทางสังคมของไทยและสังคมโลกกำลังเผชิญหน้ากับสังคมผู้สูงอายุที่กำลังจะ สูงขึ้น พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของชุมชนซึ่งกำลังกลายเป็นชุมชนเมือง ซึ่งทำให้วิถีชีวิตและธุรกิจ ในชุมชน ต้องถื่นเปลี่ยนแปลงไป

12. ผลกระทบจากข้อ 11 ต่อการพัฒนาหลักสูตรและความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

12.1 การพัฒนาหลักสูตร

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา ภาควิชาพุทธศาสตร์ คณะศาสนา และปรัชญาเป็นการตอบสนองการพัฒนาประเทศให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในโลกปัจจุบัน เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศตามนโยบายของรัฐบาลบวรวิสัยทัศน์ที่ว่า มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยเฉพาะ ด้านสังคม สร้างสังคมคุณภาพที่เป็นธรรม ไม่แบ่งแยก เสริมสร้างพลังทางสังคมด้วยพลังแห่งการช่วยเหลือกัน แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 (2560-2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (2560-2564) ด้านการ พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและสิ่งแวดล้อม เนื้อหา หลักสูตรประกอบด้วย 1) บริบทภายนอก สถานการณ์ ผลกระทบ นโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมชน ท้องถิ่น 2) แนวคิด ทฤษฎี หลักการพัฒนาสังคมการเมือง และหลักการพัฒนามตามแนวพระพุทธศาสนา 3) ประเด็นงานพัฒนา กิจกรรมแก้ปัญหาของสังคมการเมือง 4) กระบวนการ เครื่องมือ และเทคนิคการพัฒนา สังคมการเมือง 5) การบริหารจัดการในงานพัฒนาสังคมการเมือง และ 6) ภาวะผู้นำและบทบาทในการ ส่งเสริมการพัฒนาสังคมการเมือง การเรียนการสอนในหลักสูตรมุ่งเน้นการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดแทรกความเป็นคน มีคุณธรรม จรรยาบรรณและจริยธรรม เพื่อให้ได้บุคลากรที่มีคุณภาพ มีความสามารถ ในการประกอบวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งเป็นกำลังสำคัญทางด้านงานพัฒนาของ

ประเทศ และเป็นไปตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่มีพระกระแสรับสั่งให้มหาวิทยาลัยได้จัดทำความร่วมมือ (MOU) ร่วมกับกรมราชทัณฑ์ ในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาด้านพระพุทธศาสนาให้แก่ผู้ต้องขัง เมื่อวันที่ 9 เดือน เม.ย. พ.ศ. 2558 ทั้งยังเป็นไปตามปรัชญาของมหาวิทยาลัยที่ว่า ผลิตบัณฑิตให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวพระพุทธศาสนาต่อไป

12.2 ความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของสังคม มีความรู้ ความเข้าใจในการประยุกต์ใช้ผลงานวิจัย และนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีทักษะการคิด ทักษะการใช้ชีวิต ทักษะพื้นฐานในการรู้หนังสือ ทักษะการทำงานและทักษะการใช้เทคโนโลยี และการบูรณาการกิจกรรมต่าง ๆ กับการเรียนการสอน และมีส่วนร่วมในการให้บริการวิชาการแก่สังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ รวมทั้งคำนึงถึงสภาพความเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมไทย

12.2.1 ด้านการเรียนการสอน ปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนจากแบบบรรยายอย่างเดียวมาเป็นแบบยึดตัวผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ การให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

12.2.2 ด้านการวิจัย ให้ความสำคัญในการค้นคว้าและวิจัย เพื่อให้ผู้ศึกษารู้จักการค้นคว้าและการทำวิจัย จึงได้จัดวิทยาระเบียบวิธีวิจัยเข้ามาในหลักสูตร

12.2.3 ด้านบริการวิชาการแก่สังคม จัดกิจกรรมเป็นประจำ การทัศนศึกษานอกสถานที่ การอภิปราย หรือ ปาฐกถา โดยให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการบรรยาย หรือปาฐกถาตลอดจนการสัมมนาทางวิชาการ เป็นต้น

12.2.4 ด้านการทํานุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม มีการจัดกิจกรรมการทํานุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมเป็นประจำทุกภาคการศึกษา ได้แก่ การจัดกิจกรรมวันสำคัญของชาติและศาสนา และกิจกรรมส่งเสริมประเพณี ศิลปะ และวัฒนธรรม

13. ความสัมพันธ์กับหลักสูตรอื่น ที่เปิดสอนในคณะ/ภาควิชาอื่นของสถาบัน

13.1 กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรนี้เปิดสอนโดยคณะ/ภาควิชา/ หลักสูตรอื่น

13.1.1 หมวดวิชาศึกษาทั่วไป

13.1.2 หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา

13.1.3 หมวดวิชาเลือกเสรี

13.2 กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรที่เปิดสอนในภาควิชา/หลักสูตรอื่นต้องมาเรียน

มี

13.3 การบริหารหลักสูตร

การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนทุกรายวิชาดำเนินการโดยการมีส่วนร่วมของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร ทำหน้าที่ประสานงานกับอาจารย์ที่มีคุณวุฒิเหมาะสมทั้งในสาขาวิชาและจากสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยกำกับดูแลทั้งด้านเนื้อหาสาระ การจัดการเรียนและตารางสอบ บริหารการใช้ทรัพยากร วัสดุ ครุภัณฑ์ เทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา สำหรับการบริหารจัดการในการจัดการเรียนการสอนของหมวดการศึกษาทั่วไปมีหน่วยงานกลาง คือกองบริการการศึกษาเป็นผู้บริหารจัดการสาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา ไม่ได้เข้าไปมีการบริหารจัดการโดยตรง แต่ได้ส่งคณาจารย์ในสาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาไปเป็นผู้สอน

หมวดที่ 2 ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร

1. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1.1 ปรัชญา

ผลิตบัณฑิตให้รอบรู้พุทธศาสตร์ พัฒนาชาติและสังคม บ่มเพาะวัฒนธรรม น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจ พัฒนาชีวิตแบบพอเพียง สร้างสรรค์นวัตกรรมวิชาการ ทำงานอย่างมีความสุข มั่นคงและยั่งยืน

1.2 ความสำคัญ

พัฒนาและอบรมความรู้รวมทั้งสร้างบัณฑิตด้านพุทธศาสตร์ในมิติการบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีประสิทธิภาพ

1.3 วัตถุประสงค์

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562) มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณสมบัติดังนี้

1.3.1 เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ ความสามารถในการวางแผนพัฒนาตน พัฒนาคณะ พัฒนางาน ในองค์กรด้วยการประยุกต์ใช้หลักพุทธศาสตร์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3.2 เพื่อให้บัณฑิตมีความคิดวิเคราะห์ ริเริ่มสร้างสรรค์ และมีภาวะผู้นำในการนำความรู้ไปบูรณาการกับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองตามแนวพุทธศาสตร์

1.3.3 เพื่อให้บัณฑิตมีทักษะในการวิจัย พัฒนาองค์ความรู้ และสร้างนวัตกรรมที่เหมาะสมในศตวรรษที่ 21 ด้วยการประยุกต์ใช้หลักพุทธศาสตร์

2. แผนพัฒนาปรับปรุง

แผนการพัฒนา/เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้/หลักฐาน
● การพัฒนาการเรียนการสอน	1. ส่งเสริมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 2. ส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษทางสาขาวิชาพุทธศาสตร์ 3. ส่งเสริมการวิเคราะห์บทความในวารสารทางวิชาการโดยเน้นเอกสารที่เป็นภาษาอังกฤษ	1. มีจำนวนชั่วโมงหรือหัวข้อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 2. มีรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน1, ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2, ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร, มีรายวิชาพุทธศาสนาเป็นภาษาอังกฤษ 3. มีรายวิชาสัมมนาพระพุทธศาสนาโดยแบ่งกลุ่มนักศึกษาที่ใช้ภาษาอังกฤษในการนำเสนอวารสารทางวิชาการ
● การพัฒนานักศึกษา	1. ส่งเสริมนักศึกษาให้มีความเป็นผู้นำและผู้ร่วมงานที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ 2. ส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณธรรม และจริยธรรม	1. จำนวนกิจกรรมที่ส่งเสริมนักศึกษาให้มีความเป็นผู้นำและผู้ร่วมงานที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ 2. จำนวนกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณธรรม และจริยธรรม
● การเปลี่ยนแปลงจุดเน้นของหลักสูตร	1. เพิ่มรายวิชาที่สำคัญนอกเหนือจากรายวิชาเอก และเพิ่มความรู้ทางด้าน	1. มีรายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะที่เป็นวิชาเลือก คือ กลุ่มรายวิชาที่เน้นความรู้ทางด้านคันถวิจิตรทางพุทธ

	<p>ค้นคว้าวิจัยทางพุทธศาสตร์</p> <p>2. เพิ่มรายวิชาที่สำคัญนอกเหนือจากรายวิชาเอก คือ กลุ่มวิชาบังคับทางพระพุทธศาสนา</p>	<p>ศาสตร์</p> <p>2. มีรายวิชาในหมวดศึกษาเฉพาะที่เปิดสอนโดยมหาวิทยาลัยคือกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา 30 หน่วยกิต</p>
<p>● การเพิ่มเนื้อหาใหม่ๆที่สำคัญ</p>	<p>1. เพิ่มกลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์อาชีพ</p> <p>2. เพิ่มความรู้ด้านการแนะนำหรือให้คำปรึกษาแก่สังคม</p> <p>3. เพิ่มความรู้ด้านระเบียบวิธีวิจัยด้านพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา</p>	<p>1. มีรายวิชาการฝึกประสบการณ์อาชีพทางพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา</p> <p>2. มีรายวิชาสัมมนาพระพุทธศาสนา</p> <p>3. มีรายวิชาระเบียบวิธีวิจัยทางพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา</p>

หมวดที่ 3 ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการและโครงสร้างของหลักสูตร

1. ระบบการจัดการศึกษา

1.1 ระบบ

ระบบการจัดการศึกษาเป็นแบบทวิภาค โดย 1 ปีการศึกษา การแบ่งเวลาการศึกษาออกเป็นปีละ 1 ภาคการศึกษาปกติ มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ และเป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2559

1.2 การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน

ไม่มี

1.3 การเทียบเคียงหน่วยกิตในระบบทวิภาค

ไม่มี

2. การดำเนินการหลักสูตร

2.1 วัน – เวลาในการดำเนินการเรียนการสอน

ภาคปกติ เรียนในวันจันทร์ – ศุกร์

ภาคการศึกษาที่ 1 เดือนมิถุนายน – เดือนตุลาคม

ภาคการศึกษาที่ 2 เดือนพฤศจิกายน – เดือนมีนาคม

2.2 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

คุณสมบัติและวุฒิการศึกษาของผู้มีสิทธิสมัครเข้าเป็นนักศึกษา ต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

2.2.1 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และไม่เป็นผู้มีคุณสมบัติต้องห้ามข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้

(1) ไม่เป็นผู้ที่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง หรือโรคร้ายแรงที่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษา

(2) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสียหายอย่างร้ายแรงทางศีลธรรม เว้นแต่นักศึกษาตามโครงการศึกษาลักษณะพิเศษ

(3) ไม่เป็นผู้วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือติดยาเสพติดให้โทษ

2.2.2 เป็นผู้ที่มีสภาพวิชาการพิจารณาเห็นสมควรให้รับเข้าศึกษา

2.2.3 สำหรับนักศึกษาชาวต่างชาติ ต้องผ่านเกณฑ์ภาษาไทยตามที่หลักสูตรกำหนดหรือเทียบเท่า

2.3 ปัญหาของนักศึกษาแรกเข้า

ปัญหาการปรับตัวจากการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า มาเป็นการเรียนที่มีรูปแบบแตกต่างไปจากเดิมที่คุ้นเคย มีสังคมกว้างขึ้น ต้องดูแลตนเองมากขึ้น มีกิจกรรมทั้งการเรียนในห้องและกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่นักศึกษาต้องสามารถจัดแบ่งเวลาให้เหมาะสม ซึ่งสามารถสรุปปัญหาดังกล่าวได้ดังนี้

2.3.1 พื้นฐานความรู้ในระดับมัศึกษามีความแตกต่างกัน

2.3.2 ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

2.3.3 ทักษะการอ่านเอาใจความ ดีความ แปลความหมาย ประเมิน วิเคราะห์

2.3.4 การปรับตัวในสถานศึกษาและการวางแผนการเรียน

2.4 กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา/ข้อจำกัดของนักศึกษาในข้อ 2.3

2.4.1 จัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษาให้กับนักศึกษา

2.4.2 จัดอาจารย์ที่ปรึกษาทำหน้าที่ให้คำปรึกษาวิชาการและแนะแนวให้นักศึกษา

2.4.3 จัดการปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ แนะนำการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชา แนะนำการวางแผนการเรียน และเทคนิคการเรียนในมหาวิทยาลัย

2.5 แผนการรับนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระยะ 5 ปี

2.5.1 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนกลาง ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม

จำนวนนักศึกษา	จำนวนนักศึกษา (รูป/คน) แต่ละปีการศึกษา				
	2563	2564	2565	2566	2567
ชั้นปีที่ 1	25	25	25	25	25
ชั้นปีที่ 2		25	25	25	25
ชั้นปีที่ 3			25	25	25
ชั้นปีที่ 4				25	25
รวม	25	50	75	100	100
คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา				25	25

2.5.2 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ต.อ้อมใหญ่

อ.สามพราน จ.นครปฐม

จำนวนนักศึกษา	จำนวนนักศึกษา (รูป/คน) แต่ละปีการศึกษา				
	2563	2564	2565	2566	2567
ชั้นปีที่ 1	25	25	25	25	25
ชั้นปีที่ 2		25	25	25	25
ชั้นปีที่ 3			25	25	25
ชั้นปีที่ 4				25	25
รวม	25	50	75	100	100
คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา				25	25

2.5.3 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ต.พระสิงห์ อ.เมือง จ.เชียงใหม่

จำนวนนักศึกษา	จำนวนนักศึกษา (รูป/คน) แต่ละปีการศึกษา				
	2563	2564	2565	2566	2567
ชั้นปีที่ 1	25	25	25	25	25
ชั้นปีที่ 2		25	25	25	25
ชั้นปีที่ 3			25	25	25
ชั้นปีที่ 4				25	25
รวม	25	50	75	100	100
คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา				25	25

2.5.4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ต.กุดป่อง อ.เมือง จ.เลย

จำนวนนักศึกษา	จำนวนนักศึกษา (รูป/คน) แต่ละปีการศึกษา				
	2563	2564	2565	2566	2567
ชั้นปีที่ 1	25	25	25	25	25
ชั้นปีที่ 2		25	25	25	25
ชั้นปีที่ 3			25	25	25

ชั้นปีที่ 4				25	25
รวม	25	50	75	100	100
คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา				25	25

2.5.5 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช ต.นาพรุ อ.พระพรหม จ.นครศรีธรรมราช

จำนวนนักศึกษา	จำนวนนักศึกษา (รูป/คน) แต่ละปีการศึกษา				
	2563	2564	2565	2566	2567
ชั้นปีที่ 1	25	25	25	25	25
ชั้นปีที่ 2		25	25	25	25
ชั้นปีที่ 3			25	25	25
ชั้นปีที่ 4				25	25
รวม	25	50	75	100	100
คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา				25	25

2.5.1 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนกลาง ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม

จำนวนนักศึกษา	จำนวนนักศึกษา (รูป/คน) แต่ละปีการศึกษา				
	2563	2564	2565	2566	2567
ชั้นปีที่ 1	25	25	25	25	25
ชั้นปีที่ 2		25	25	25	25
ชั้นปีที่ 3			25	25	25
ชั้นปีที่ 4				25	25
รวม	25	50	75	100	100
คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา				25	25

2.6 งบประมาณตามแผนประจำปี 2563-2567

จำแนกรายละเอียดการประมาณค่าใช้จ่ายในหลักสูตรเป็นรายปี ดังนี้ (หน่วย : บาท)

ประมาณการรายจ่าย	ปีงบประมาณ				
	2563	2564	2565	2566	2567
เงินอุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายบุคลากร	198,000	198,000	198,000	198,000	198,000
เงินอุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	72,539	72,539	72,539	72,539	72,539
งบลงทุน	-	-	-	-	-
เงินอุดหนุน	22,188	22,188	22,188	22,188	22,188
รวมรายจ่าย	292,727	292,727	292,727	292,727	292,727
ประมาณการค่าใช้จ่ายต่อหัวนักศึกษาต่อหลักสูตร = 40,000 บาท					

หมายเหตุ : ประมาณการรายจ่าย ต่อ 1 แห่ง ที่เปิดการเรียนการสอน

2.7 ระบบการศึกษา

ระบบการศึกษาเป็นแบบชั้นเรียนและเป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ.2559

2.8 การเทียบโอนหน่วยกิตรายวิชาและการลงทะเบียนเรียนข้ามมหาวิทยาลัย

-ไม่มี

3. หลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน

3.1 หลักสูตร

3.1.1 จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 132 หน่วยกิต

3.1.2 โครงสร้างหลักสูตร

3.1.2.1 หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	30	หน่วยกิต
(1) กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	6	หน่วยกิต
(2) กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	6	หน่วยกิต
(3) กลุ่มวิชาภาษา	12	หน่วยกิต
(4) กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์กับวิทยาศาสตร์	6	หน่วยกิต
3.1.2.2 หมวดวิชาเฉพาะ	90	หน่วยกิต
(1) กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา	30	หน่วยกิต
- รายวิชาบังคับ	24	หน่วยกิต
- รายวิชาเลือก	6	หน่วยกิต
(2) กลุ่มวิชาเอกพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา	60	หน่วยกิต
- รายวิชาบังคับ	48	หน่วยกิต
- รายวิชาเลือก	12	หน่วยกิต
3.1.2.3 หมวดวิชาฝึกประสบการณ์	6	หน่วยกิต
3.1.2.4 หมวดวิชาเลือกเสรี	6	หน่วยกิต
รวม	132	หน่วยกิต

3.1.3 รายวิชา

3.1.3.1 หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต

1) กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ 6 หน่วยกิต

รายวิชาบังคับเรียน 3 หน่วยกิต

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	น(บ-ป-ต)
GE1001	การต่อต้านการทุจริต Anti-Corruption	3(3-0-6)

รายวิชาเลือกเรียน 3 หน่วยกิต จากรายวิชาต่อไปนี้

GE1002	ท้องถิ่นศึกษา Local Studies	3(3-0-6)
GE1003	มนุษย์กับกฎหมาย Man and Jurisprudence	3(3-0-6)
GE1004	สันติศึกษา Peace Studies	3(3-0-6)
GE1005	การศึกษาเพื่อชีวิต Education for Lives	3(3-0-6)
GE1006	ไทยศึกษา Thai Studies	3(3-0-6)

GE1007	มนุษย์กับหน้าที่พลเมือง Human and Civic Education	3(3-0-6)
2) กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ 6 หน่วยกิต		
รายวิชาบังคับเรียน 3 หน่วยกิต		
รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	น(บ-ป-ต)
GE2001	มนุษย์กับการแสวงหาความรู้ Man and Learning	3(3-0-6)
รายวิชาเลือกเรียน 3 หน่วยกิต จากรายวิชาต่อไปนี้		
GE2002	พุทธจริยธรรมศึกษา Buddhist Ethics Study	3(3-0-6)
GE2003	การวางแผนชีวิต Life Planning	3(3-0-6)
GE2004	พุทธศิลป์และโบราณคดี Buddhist Arts and Achaeology	3(3-0-6)
GE2005	จิตวิทยากับชีวิต Psychology in Daily Life	3(3-0-6)
3) กลุ่มวิชาภาษา 12 หน่วยกิต		
รายวิชาบังคับเรียน 9 หน่วยกิต		
รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	น(บ-ป-ต)
GE3001	ภาษาไทย Thai Language	3(3-0-6)
GE3002	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน Fundamental English	3(3-0-6)
GE3003	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการสืบค้น English for Communication and Informal Retrieval	3(3-0-6)
รายวิชาเลือกเรียน 3 หน่วยกิต จากรายวิชาต่อไปนี้		
GE3004	การแปลอังกฤษ English Translation	3(3-0-6)
GE3005	ภาษาอังกฤษเพื่อทักษะการศึกษา English for Study Skills	3(3-0-6)
GE3006	ภาษาอาเซียนเพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรม ASEAN Languages for Cultural Study	3(3-0-6)
4) กลุ่มวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ 6 หน่วยกิต		
รายวิชาบังคับเรียน 3 หน่วยกิต		
รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	น(บ-ป-ต)
GE4001	สถิติเพื่อการวิจัย Statistics for Research	3(3-0-6)

รายวิชาเลือกเรียน 3 หน่วยกิต จากรายวิชาต่อไปนี้

GE4002	คอมพิวเตอร์เพื่อการทำงาน Computer for Work	3(3-0-6)
GE4003	เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาขั้นคว่ำ Information Technology for Further Study	3(3-0-6)
GE4004	วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี Science and Technology	3(3-0-6)

3.1.3.2 หมวดวิชาเฉพาะ

1) กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา 30 หน่วยกิต

รายวิชาบังคับเรียน 24 หน่วยกิต

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	น(บ-ป-ต)
BU5001	ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา History of Buddhism	3(3-0-6)
BU5002	พระไตรปิฎกศึกษา 1 Tipitaka Studies 1	3(3-0-6)
BU5003	พระไตรปิฎกศึกษา 2 Tipitaka Studies 2	3(3-0-6)
BU5004	พระไตรปิฎกศึกษา 3 Tipitaka Studies 3	3(3-0-6)
BU5005	พุทธวิถีไทย Buddhism and Thai Ways of Life	3(3-0-6)
BU5006	ภาษาบาลีเพื่อการค้นคว้าพระพุทธศาสนา Pali for Buddhist Research	3(3-0-6)
BU5007	ภาษาสันสกฤตเพื่อการค้นคว้าพระพุทธศาสนา Sanskrit for Buddhist Research	3(3-0-6)
BU5008	การปฏิบัติกรรมฐาน Meditation Practice	3(3-0-6)

รายวิชาเลือกเรียน 6 หน่วยกิต จากรายวิชาต่อไปนี้

BU5009	พระพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน Mahayana Buddhism	3(3-0-6)
BU5010	ศาสนศึกษา Religious Studies	3(3-0-6)
BU5011	ภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา English for Buddhism Propagation	3(3-0-6)
BU5012	วรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาของไทย Thai Buddhist Literature	3(3-0-6)
BU5013	เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา Information Technology for Buddhism Propagation	3(3-0-6)

BU5014	พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี Buddhism Science and Technology	3(3-0-6)
BU5015	พระพุทธศาสนากับโลกาภิวัตน์ Buddhism and Globalization	3(3-0-6)
BU5016	พระพุทธศาสนากับการพัฒนาแบบยั่งยืน Buddhism and Sustainable Development	3(3-0-6)
BU5017	พระพุทธศาสนาในสังคมไทยร่วมสมัย Buddhism and the Contemporary Thai Society	3(3-0-6)
BU5018	การบริหารกิจการพระพุทธศาสนา Buddhist Affairs Administration	3(3-0-6)

2) กลุ่มวิชาเอกพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา 60 หน่วยกิต

รายวิชาบังคับเรียน 48 หน่วยกิต

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	น(บ-ป-ต)
PH1001	พุทธปรัชญาเถรวาท Theravada Buddhist Philosophy	3(3-0-6)
PH1002	พุทธปฏิภาณ Buddhist Eloquence	3(3-0-6)
PH1003	วิสุทธิมรรค Path of Purification	3(3-0-6)
PH1004	สัมมนาพระวินัยปิฎกศึกษา Seminar on Vinayapitaka Studies	3(3-0-6)
PH1005	สัมมนาพระสุตตันตปิฎกศึกษา Seminar on Suttantapitaka Studies	3(3-0-6)
PH1006	สัมมนาพระอภิธรรมปิฎกศึกษา Seminar on Abhidhammapitaka Studies	3(3-0-6)
PH1007	สัมมนาอรรถกถาพระไตรปิฎก Seminar on Tipitaka Commentaries	3(3-0-6)
PH1008	จิตวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์ Psychology in Buddhist Approach	3(3-0-6)
PH1009	ศึกษาศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์ Education in Buddhist Approach	3(3-0-6)
PH1010	สังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์ Sociology in Buddhist Approach	3(3-0-6)
PH1011	เศรษฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์ Economics in Buddhist Approach	3(3-0-6)
PH1012	รัฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์ Politics in Buddhist Approach	3(3-0-6)
PH1013	มงคลสูตรศึกษาเพื่อการพัฒนา Mangalattadhipani Studies for Development	3(3-0-6)

PH1014	มิลินทปัญหา Questions of King Milinda	3(3-0-6)
PH1015	ภาษาอังกฤษสำหรับพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา English for Buddhist Studies for Development	3(3-0-6)
PH1016	ระเบียบวิธีวิจัยทางพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา Research Methodology on Buddhist Studies for Development	3(3-0-6)
รายวิชาเอกเลือก 12 หน่วยกิต จากรายวิชาดังต่อไปนี้		
PH1017	พระพุทธศาสนากับโลกปัจจุบัน Buddhism and the Present World	3(3-0-6)
PH1018	พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์ Buddhism and Science	3(3-0-6)
PH1019	การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามแนวพุทธศาสตร์ Human Resources Development on Buddhist Concept	3(3-0-6)
PH1020	พุทธจริยศาสตร์เพื่อการพัฒนา Buddhist Ethics for Development	3(3-0-6)
PH1021	การโค้ชชีวิตและการปฏิบัติงานตามหลักพุทธศาสตร์ Life and Performance Coaching on the Buddhist Concept	3(3-0-6)
PH1022	ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธศาสตร์ Efficiency Economics on the Buddhist Concept	3(3-0-6)
PH1023	พิธีกรรมในพระพุทธศาสนา Ceremonies in Buddhism	3(3-0-6)
PH1024	การพัฒนาจิตในพระไตรปิฎก Mind Development in Tipitaka	3(3-0-6)
PH1025	วัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อการพัฒนา Local Culture for Development	3(3-0-6)
PH1026	สุขภาวะทางสังคมตามแนวพุทธศาสตร์ The Buddhist Concept of Social Health	3(3-0-6)

3.1.3.3 หมวดวิชาฝึกประสบการณ์ นักศึกษาต้องฝึกงานหรือปฏิบัติการภาคสนาม ในสถานปฏิบัติงานตามที่คณะวิชาเห็นชอบจำนวน 6 หน่วยกิต

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชาและคำอธิบายรายวิชา	น(บ-ป-ต)
PH1027	การฝึกภาคสนาม Field experiance	6 (270)

3.1.3.4 หมวดวิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต

นักศึกษาสามารถเลือกเรียนรายวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ไม่น้อยกว่าจำนวน 6 หน่วยกิต โดยไม่ซ้ำกับรายวิชาที่เคยศึกษามาแล้ว ตามความเห็นชอบของหัวหน้าภาควิชาชั้นนั้น ๆ

3.1.3.5 รหัสรายวิชา

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	= GE
-กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	= GE1xxx
-กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	= GE2xxx

-กลุ่มวิชาภาษา	= GE3xxx
-กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์	= GE4xxx
กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา	= BU5xxx
คณะศาสนาและปรัชญา	= PH
-ภาควิชาพุทธศาสตร์	= PH1xxx
ความหมายของรหัส	
พยัญชนะตัวที่ 1 และที่ 2 หมายถึง สัญลักษณ์ของคณะ	
เลขตัวที่ 1 หมายถึง ภาควิชา	
เลขตัวที่ 2-4 หมายถึง ลำดับรายวิชา	
หมายเหตุ: อักษรเลขรหัสหน่วยกิต	
เช่น น(บ-ป-ต)	
น = หน่วยกิต	
บ = บรรยาย	
ป = ปฏิบัติ	
ต = ศึกษาด้วยตนเอง	
3(3-0-6)	
หมายถึง 3 หน่วยกิต	
(3- บรรยาย 3 ชั่วโมง	
-0- ไม่มีปฏิบัติ	
-6) ศึกษาด้วยตนเอง 6 ชั่วโมง	

3.1.4 แผนการศึกษา

1) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนกลาง ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม

ปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 1		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
GE1001	การต่อต้านการทุจริต	3	3	0	6
GE1003	มนุษย์กับกฎหมาย	3	3	0	6
GE3002	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน	3	3	0	6
BU5001	ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา	3	3	0	6
BU5008	การปฏิบัติกรรมฐาน	3	3	0	6
PH1001	พุทธปรัชญาเถรวาท	3	3	0	6
รวม		18			

ปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 2		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
GE2001	มนุษย์กับการแสวงหาความรู้	3	3	0	6
GE3001	ภาษาไทย	3	3	0	6
GE3003	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและสืบค้น	3	3	0	6
BU5002	พระไตรปิฎกศึกษา 1	3	3	0	6
BU5005	พุทธวิถีสไทย	3	3	0	6
PH1002	พุทธปฏิภาณ	3	3	0	6
รวม		18			

ปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 1		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
GE3005	ภาษาอังกฤษเพื่อทักษะการศึกษา	3	3	0	6
GE2003	การวางแผนชีวิต	3	3	0	6
BU5003	พระไตรปิฎกศึกษา 2	3	3	0	6
BU5006	ภาษาบาลีเพื่อการค้นคว้าพระพุทธศาสนา	3	3	0	6
PH1003	วิสุทธิมรรค	3	3	0	6
PH1004	สัมมนาพระวินัยปิฎกศึกษา	3	3	0	6
รวม		18			

ปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 2		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
GE4001	สถิติเพื่อการวิจัย	3	3	0	6
GE4003	เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า	3	3	0	6
BU5004	พระไตรปิฎกศึกษา 3	3	3	0	6
BU5007	ภาษาสันสกฤตเพื่อการค้นคว้าพระพุทธศาสนา	3	3	0	6
PH1005	สัมมนาพระสุตตันตปิฎกศึกษา	3	3	0	6
PH1006	สัมมนาพระอภิธรรมปิฎกศึกษา	3	3	0	6
รวม		18			

ปีที่ 3 ภาคการศึกษาที่ 1		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
BU5009	พระพุทธศานามหายาน				
BU5015	พระพุทธศาสนากับโลกาภิวัตน์				
PH1007	สัมมนาอรรถกถาพระไตรปิฎก	3	3	0	6
PH1008	จิตวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์	3	3	0	6
PH1009	ศึกษาศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์	3	3	0	6
PHxxxx	วิชาเลือก	3	3	0	6
รวม		18			

ปีที่ 3 ภาคการศึกษาที่ 2		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
PH1011	เศรษฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์	3	3	0	6
PH1012	รัฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์	3	3	0	6
PH1013	มงคลสูตรศึกษาเพื่อการพัฒนา	3	3	0	6
PH1014	มิลินทปัญหา	3	3	0	6
PHxxxx	วิชาเลือก	3	3	0	6
PHxxxx	วิชาเลือก	3	3	0	6
รวม		18			

ปีที่ 4 ภาคการศึกษาที่ 1		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
PH1010	สังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์	3	3	0	6
PH1015	ภาษาอังกฤษสำหรับพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา	3	3	0	6
PH1016	ระเบียบวิธีวิจัยทางพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา	3	3	0	6
PHxxxx	วิชาเลือก	3	3	0	6
PHxxxx	วิชาเลือกเสรี	3	3	0	6
PHxxxx	วิชาเลือกเสรี	3	3	0	6
รวม		18			

ปีที่ 4 ภาคการศึกษาที่ 2		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
PH1027	ฝึกภาคสนาม	6	0	270	0
รวมจำนวนหน่วยกิตลงทะเบียนเรียน		6			

2) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ต.อ้อมใหญ่ อ.สามพราน
จ.นครปฐม

ปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 1		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
GE1001	การต่อต้านการทุจริต	3	3	0	6
GE1003	มนุษย์กับกฎหมาย	3	3	0	6
GE3002	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน	3	3	0	6
BU5001	ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา	3	3	0	6
BU5008	การปฏิบัติกรรมฐาน	3	3	0	6
PH1001	พุทธปรัชญาเถรวาท	3	3	0	6
รวม		18			

ปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 2		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
GE2001	มนุษย์กับการแสวงหาความรู้	3	3	0	6
GE3001	ภาษาไทย	3	3	0	6
GE3003	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและสืบค้น	3	3	0	6
BU5002	พระไตรปิฎกศึกษา 1	3	3	0	6
BU5005	พุทธวิถีสืบค้น	3	3	0	6
PH1002	พุทธปรัชญาเถรวาท	3	3	0	6
รวม		18			

ปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 1		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
GE3005	ภาษาอังกฤษเพื่อทักษะการศึกษา	3	3	0	6
GE2003	การวางแผนชีวิต	3	3	0	6
BU5003	พระไตรปิฎกศึกษา 2	3	3	0	6

BU5006	ภาษาบาลีเพื่อการค้นคว้าพระพุทธศาสนา	3	3	0	6
PH1003	วิสุทธิมรรค	3	3	0	6
PH1004	สัมมนาพระวินัยปิฎกศึกษา	3	3	0	6
รวม		18			

ปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 2		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษด้วยตนเอง
GE4001	สถิติเพื่อการวิจัย	3	3	0	6
GE4003	เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า	3	3	0	6
BU5004	พระไตรปิฎกศึกษา 3	3	3	0	6
BU5007	ภาษาสันสกฤตเพื่อการค้นคว้าพระพุทธศาสนา	3	3	0	6
PH1005	สัมมนาพระสุตตันตปิฎกศึกษา	3	3	0	6
PH1006	สัมมนาพระอภิธรรมปิฎกศึกษา	3	3	0	6
รวม		18			

ปีที่ 3 ภาคการศึกษาที่ 1		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษด้วยตนเอง
BU5009	พระพุทธศาสนามหายาน				
BU5015	พระพุทธศาสนากับโลกาภิวัตน์				
PH1007	สัมมนาอรรถกถาพระไตรปิฎก	3	3	0	6
PH1008	จิตวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์	3	3	0	6
PH1009	ศึกษาศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์	3	3	0	6
PHxxxx	วิชาเลือก	3	3	0	6
รวม		18			

ปีที่ 3 ภาคการศึกษาที่ 2		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษด้วยตนเอง
PH1011	เศรษฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์	3	3	0	6
PH1012	รัฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์	3	3	0	6
PH1013	มงคลสูตรศึกษาเพื่อการพัฒนา	3	3	0	6
PH1014	มิลินทปัญหา	3	3	0	6
PHxxxx	วิชาเลือก	3	3	0	6
PHxxxx	วิชาเลือก	3	3	0	6
รวม		18			

ปีที่ 4 ภาคการศึกษาที่ 1		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษด้วยตนเอง
PH1010	สังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์	3	3	0	6
PH1015	ภาษาอังกฤษสำหรับพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา	3	3	0	6
PH1016	ระเบียบวิธีวิจัยทางพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา	3	3	0	6
PHxxxx	วิชาเลือก	3	3	0	6

PHxxxx	วิชาเลือกเสรี	3	3	0	6
PHxxxx	วิชาเลือกเสรี	3	3	0	6
รวม		18			

ปีที่ 4 ภาคการศึกษาที่ 2		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
PH1027	ฝึกภาคสนาม	6	0	270	0
รวมจำนวนหน่วยกิตลงทะเบียนเรียน		6			

3) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ต.พระสิงห์ อ.เมือง จ.เชียงใหม่

ปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 1		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
GE1001	การต่อต้านการทุจริต	3	3	0	6
GE1003	มนุษย์กับกฎหมาย	3	3	0	6
GE3002	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน	3	3	0	6
BU5001	ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา	3	3	0	6
BU5008	การปฏิบัติกรรมฐาน	3	3	0	6
PH1001	พุทธปรัชญาเถรวาท	3	3	0	6
รวม		18			

ปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 2		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
GE2001	มนุษย์กับการแสวงหาความรู้	3	3	0	6
GE3001	ภาษาไทย	3	3	0	6
GE3003	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและสืบค้น	3	3	0	6
BU5002	พระไตรปิฎกศึกษา 1	3	3	0	6
BU5005	พุทธวิถีสไทย	3	3	0	6
PH1002	พุทธปรัชญา	3	3	0	6
รวม		18			

ปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 1		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
GE3005	ภาษาอังกฤษเพื่อทักษะการศึกษา	3	3	0	6
GE2003	การวางแผนชีวิต	3	3	0	6
BU5003	พระไตรปิฎกศึกษา 2	3	3	0	6
BU5006	ภาษาบาลีเพื่อการค้นคว้าพระพุทธศาสนา	3	3	0	6
PH1003	วิสุทธิมรรค	3	3	0	6
PH1004	สัมมนาพระวินัยปิฎกศึกษา	3	3	0	6
รวม		18			

ปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 2		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
GE4001	สถิติเพื่อการวิจัย	3	3	0	6
GE4003	เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า	3	3	0	6
BU5004	พระไตรปิฎกศึกษา 3	3	3	0	6
BU5007	ภาษาสันสกฤตเพื่อการค้นคว้าพระพุทธศาสนา	3	3	0	6
PH1005	สัมมนาพระสูตรต้นตปิฎกศึกษา	3	3	0	6
PH1006	สัมมนาพระอภิธรรมปิฎกศึกษา	3	3	0	6
รวม		18			

ปีที่ 3 ภาคการศึกษาที่ 1		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
BU5009	พระพุทธศาสนามหายาน				
BU5015	พระพุทธศาสนากับโลกาภิวัตน์				
PH1007	สัมมนาอรรถกถาพระไตรปิฎก	3	3	0	6
PH1008	จิตวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์	3	3	0	6
PH1009	ศึกษาศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์	3	3	0	6
PHxxxx	วิชาเลือก	3	3	0	6
รวม		18			

ปีที่ 3 ภาคการศึกษาที่ 2		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
PH1011	เศรษฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์	3	3	0	6
PH1012	รัฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์	3	3	0	6
PH1013	มงคลสูตรศึกษาเพื่อการพัฒนา	3	3	0	6
PH1014	มิลินทปัญหา	3	3	0	6
PHxxxx	วิชาเลือก	3	3	0	6
PHxxxx	วิชาเลือก	3	3	0	6
รวม		18			

ปีที่ 4 ภาคการศึกษาที่ 1		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
PH1010	สังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์	3	3	0	6
PH1015	ภาษาอังกฤษสำหรับพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา	3	3	0	6
PH1016	ระเบียบวิธีวิจัยทางพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา	3	3	0	6
PHxxxx	วิชาเลือก	3	3	0	6
PHxxxx	วิชาเลือกเสรี	3	3	0	6
PHxxxx	วิชาเลือกเสรี	3	3	0	6
รวม		18			

ปีที่ 4 ภาคการศึกษาที่ 2		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
PH1027	ฝึกภาคสนาม	6	0	270	0
รวมจำนวนหน่วยกิตลงทะเบียนเรียน		6			

4) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ต.กุดป่อง อ.เมือง จ.เลย

ปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 1		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
GE1001	การต่อต้านการทุจริต	3	3	0	6
GE1003	มนุษย์กับกฎหมาย	3	3	0	6
GE3002	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน	3	3	0	6
BU5001	ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา	3	3	0	6
BU5008	การปฏิบัติกรรมฐาน	3	3	0	6
PH1001	พุทธปรัชญาเถรวาท	3	3	0	6
รวม		18			

ปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 2		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
GE2001	มนุษย์กับการแสวงหาความรู้	3	3	0	6
GE3001	ภาษาไทย	3	3	0	6
GE3003	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและสืบค้น	3	3	0	6
BU5002	พระไตรปิฎกศึกษา 1	3	3	0	6
BU5005	พุทธวิถีสไทย	3	3	0	6
PH1002	พุทธปรัชญา	3	3	0	6
รวม		18			

ปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 1		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
GE3005	ภาษาอังกฤษเพื่อทักษะการศึกษา	3	3	0	6
GE2003	การวางแผนชีวิต	3	3	0	6
BU5003	พระไตรปิฎกศึกษา 2	3	3	0	6
BU5006	ภาษาบาลีเพื่อการค้นคว้าพระพุทธศาสนา	3	3	0	6
PH1003	วิสุทธิมรรค	3	3	0	6
PH1004	สัมมนาพระวินัยปิฎกศึกษา	3	3	0	6
รวม		18			

ปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 2		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
GE4001	สถิติเพื่อการวิจัย	3	3	0	6
GE4003	เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า	3	3	0	6

BU5004	พระไตรปิฎกศึกษา 3	3	3	0	6
BU5007	ภาษาสันสกฤตเพื่อการค้นคว้าพระพุทธศาสนา	3	3	0	6
PH1005	สัมมนาพระสูตรตันตปิฎกศึกษา	3	3	0	6
PH1006	สัมมนาพระอภิธรรมปิฎกศึกษา	3	3	0	6
รวม		18			

ปีที่ 3 ภาคการศึกษาที่ 1		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
BU5009	พระพุทธศาสนามหายาน				
BU5015	พระพุทธศาสนากับโลกาภิวัตน์				
PH1007	สัมมนาอรรถกถาพระไตรปิฎก	3	3	0	6
PH1008	จิตวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์	3	3	0	6
PH1009	ศึกษาศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์	3	3	0	6
PHxxxx	วิชาเลือก	3	3	0	6
รวม		18			

ปีที่ 3 ภาคการศึกษาที่ 2		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
PH1011	เศรษฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์	3	3	0	6
PH1012	รัฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์	3	3	0	6
PH1013	มงคลสูตรศึกษาเพื่อการพัฒนา	3	3	0	6
PH1014	มลทินปัญหา	3	3	0	6
PHxxxx	วิชาเลือก	3	3	0	6
PHxxxx	วิชาเลือก	3	3	0	6
รวม		18			

ปีที่ 4 ภาคการศึกษาที่ 1		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
PH1010	สังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์	3	3	0	6
PH1015	ภาษาอังกฤษสำหรับพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา	3	3	0	6
PH1016	ระเบียบวิธีวิจัยทางพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา	3	3	0	6
PHxxxx	วิชาเลือก	3	3	0	6
PHxxxx	วิชาเลือกเสรี	3	3	0	6
PHxxxx	วิชาเลือกเสรี	3	3	0	6
รวม		18			

ปีที่ 4 ภาคการศึกษาที่ 2		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
PH1027	ฝึกภาคสนาม	6	0	270	0
รวมจำนวนหน่วยกิตลงทะเบียนเรียน		6			

5) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ต.นาพรุ อ.พระพรหม
จ.นครศรีธรรมราช

ปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 1		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
GE1001	การต่อต้านการทุจริต	3	3	0	6
GE1003	มนุษย์กับกฎหมาย	3	3	0	6
GE3002	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน	3	3	0	6
BU5001	ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา	3	3	0	6
BU5008	การปฏิบัติกรรมฐาน	3	3	0	6
PH1001	พุทธปรัชญาเถรวาท	3	3	0	6
รวม		18			

ปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 2		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
GE2001	มนุษย์กับการแสวงหาความรู้	3	3	0	6
GE3001	ภาษาไทย	3	3	0	6
GE3003	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและสืบค้น	3	3	0	6
BU5002	พระไตรปิฎกศึกษา 1	3	3	0	6
BU5005	พุทธวิถีสไทย	3	3	0	6
PH1002	พุทธปฏิภาณ	3	3	0	6
รวม		18			

ปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 1		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
GE3005	ภาษาอังกฤษเพื่อทักษะการศึกษา	3	3	0	6
GE2003	การวางแผนชีวิต	3	3	0	6
BU5003	พระไตรปิฎกศึกษา 2	3	3	0	6
BU5006	ภาษาบาลีเพื่อการค้นคว้าพระพุทธศาสนา	3	3	0	6
PH1003	วิสุทธิมรรค	3	3	0	6
PH1004	สัมมนาพระวินัยปิฎกศึกษา	3	3	0	6
รวม		18			

ปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 2		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
GE4001	สถิติเพื่อการวิจัย	3	3	0	6
GE4003	เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า	3	3	0	6
BU5004	พระไตรปิฎกศึกษา 3	3	3	0	6
BU5007	ภาษาสันสกฤตเพื่อการค้นคว้าพระพุทธศาสนา	3	3	0	6
PH1005	สัมมนาพระสูตรตันตปิฎกศึกษา	3	3	0	6
PH1006	สัมมนาพระอภิธรรมปิฎกศึกษา	3	3	0	6
รวม		18			

ปีที่ 3 ภาคการศึกษาที่ 1		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
BU5009	พระพุทธศาสนามหายาน				
BU5015	พระพุทธศาสนากับโลกาภิวัตน์				
PH1007	สัมมนาอรรถกถาพระไตรปิฎก	3	3	0	6
PH1008	จิตวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์	3	3	0	6
PH1009	ศึกษาศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์	3	3	0	6
PHxxxx	วิชาเลือก	3	3	0	6
รวม		18			

ปีที่ 3 ภาคการศึกษาที่ 2		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
PH1011	เศรษฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์	3	3	0	6
PH1012	รัฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์	3	3	0	6
PH1013	มงคลสูตรศึกษาเพื่อการพัฒนา	3	3	0	6
PH1014	มิลินทปัญหา	3	3	0	6
PHxxxx	วิชาเลือก	3	3	0	6
PHxxxx	วิชาเลือก	3	3	0	6
รวม		18			

ปีที่ 4 ภาคการศึกษาที่ 1		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
PH1010	สังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์	3	3	0	6
PH1015	ภาษาอังกฤษสำหรับพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา	3	3	0	6
PH1016	ระเบียบวิธีวิจัยทางพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา	3	3	0	6
PHxxxx	วิชาเลือก	3	3	0	6
PHxxxx	วิชาเลือกเสรี	3	3	0	6
PHxxxx	วิชาเลือกเสรี	3	3	0	6
รวม		18			

ปีที่ 4 ภาคการศึกษาที่ 2		หน่วยกิต	บรรยาย	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
PH1027	ฝึกภาคสนาม	6	0	270	0
รวมจำนวนหน่วยกิตลงทะเบียนเรียน		6			

3.1.5 คำอธิบายรายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

1) กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์

รหัสวิชา ชื่อรายวิชาและคำอธิบายรายวิชา น(บ-ป-ต)

GE1001 การต่อต้านการทุจริต 3(3-0-6)

Anti-Corruption

ความหมายของการทุจริต ประเภทและรูปแบบของการทุจริต ทุจริตโดยตรง ทุจริตโดยอ้อม ทุจริตเชิงนโยบาย ผลประโยชน์ส่วนบุคคล และส่วนรวม สาเหตุและปัจจัยที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งของผลประโยชน์ส่วนบุคคล และผลประโยชน์ส่วนรวม ผลกระทบของการทุจริตที่มีต่อสถานะทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ผลกระทบของการทุจริตที่มีต่อพัฒนาการและความเจริญเติบโตของประเทศไทย สาเหตุและปัจจัยที่ก่อให้เกิดการทุจริต หลักธรรมาภิบาลสากลในการปฏิบัติงาน นโยบายและแนวทางในการบริหารงานด้วยธรรมาภิบาล กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระดับสากล ระดับประเทศ ทศนคติและความตระหนักถึงผลกระทบที่ร้ายแรงของการทุจริต จิตสำนึกความเป็นพลเมืองดีในการป้องกันและต่อต้านการทุจริต แนวทางในการพัฒนาตนเองเพื่อหลีกเลี่ยงการทุจริต

Meaning of corruption, types and forms of corruption, direct corruption, indirect corruption, policy corruption, self-benefit and collective benefit, causes and factors of conflicts between self and collective benefits, impact of corruption on politics, economics, and society, impact of corruption to development and growth of Thailand, causes and factors of corruption, international good governance principles at work, policy and managerial styles of good governance, International and national laws about preventing and subjugating corruption, attitude and understanding of severe impact of corruption, consciousness of being a good citizen in preventing and counteract corruption, process of self-development to avoid corruption.

GE1002 ท้องถิ่นศึกษา 3(3-0-6)

Local Studies

ประวัติของท้องถิ่น สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคม ขนบธรรมเนียม ประเพณี วิถีชีวิต วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน ปัญหาสำคัญในท้องถิ่น ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับคติชนวิทยา วิธีการศึกษาข้อมูลคติชน การวิเคราะห์ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากคติชน การอภิปรายและนำเสนอข้อมูล อิทธิพลของโลกาภิวัตน์ต่อความเปลี่ยนแปลงในท้องถิ่น ประยุกต์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการดำเนินชีวิตให้มีความสุข

The course introduces local history, natural and social environment, custom, tradition, a way of life, culture, local wisdoms that are still in use, problems in locality, general knowledge about folklore, methodology in studying folklore, analysis of local wisdoms from the folklore, discussion and presentation of data and information, influence of globalization on local changes, adaptation of local wisdoms for happy living.

GE1003 มนุษย์กับกฎหมาย 3(3-0-6)
Man and Jurisprudence
 ความหมาย ลักษณะทั่วไปของกฎหมาย ประเภทของกฎหมาย การใช้และการยกเลิกกฎหมาย บุคคลและความสามารถ สิทธิและการใช้สิทธิ ลักษณะครอบครัวมรดก ทรัพย์ ทรัพย์สิน การทำนิติกรรมและสัญญา หนี้ และกระบวนการยุติธรรม การดำเนินชีวิตให้มีความสุขตามกรอบของกฎหมายในสังคม

This course explores meaning, general characteristic of laws, classification of law, enforcement and cancellation of law, persons and capacity, rights and their exercise, family, succession, property, belongings, juristic acts and contraction, debt and judicial process. Happy living under the law in society.

GE1004 สันติศึกษา 3(3-0-6)
Peace Studies
 ความหมาย แนวคิดความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสันติภาพ ความขัดแย้งที่มีผลกระทบต่อสันติภาพโลก สถานการณ์ความขัดแย้ง วิธีสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพในระดับบุคคล ชุมชน สังคม และประเทศ การแก้ไขข้อขัดแย้งโดยสันติวิธี การต่อรองและการไกล่เกลี่ยการเสริมสร้างสัมพันธภาพ การใช้การสื่อสารและสื่อมวลชนเพื่อส่งเสริมสันติภาพให้เกิดขึ้นในสังคม การนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปใช้ในการสร้างสันติภาพ

This course introduces meaning, concepts and relationship between human and peace, conflict affecting World peace, conflict situation, peace building and maintenance at a level of individual, community, society and country, the conflict resolution via peaceful methods, bargaining and reconciliation in founding relationship, communication and mass media for promotion of peace in society, Utilizing Buddhist doctrines in peace building process.

GE1005 การศึกษาเพื่อชีวิต 3(3-0-6)
Education for Lives
 ความหมายของการศึกษาและคุณภาพชีวิต ความจำเป็นและความสำคัญของการเรียนรู้ ระบบการศึกษา การศึกษากับการแก้ปัญหาและการดำรงอยู่ในสังคมอย่างสันติสุข หลักการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีกับการจัดการความรู้ ความใฝ่รู้ การแสวงหาและการพัฒนาความรู้ใหม่ ความสามารถด้านการจัดการ การใช้เหตุผล การคิดวิเคราะห์ การเจรจาต่อรอง การประนีประนอม การขจัดความเครียด ศิลธรรม จริยธรรม คุณธรรม มนุษยสัมพันธ์ มารยาทและการสมาคม ประยุกต์ใช้ความรู้กับทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21

This course introduces meaning of education and quality of life, necessity and importance of learning, educational system, education for problem-solving and living in the society peacefully, principles of learning and utilization of technology and knowledge management, ambition in learning, seeking and development of new knowledge, management ability, reasoning, critical thinking, negotiation, compromise, elimination of stress, morality, ethics, virtue, human relationship, etiquette and association, applying knowledge and skill for living in the 21st century.

GE1006	ไทยศึกษา Thai Studies ประวัติศาสตร์ พัฒนาการทางการเมือง การปกครอง รูปแบบความเชื่อและการดำเนินชีวิตของคนไทยโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมตลอดจนการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย This course explores history, political development, administration, forms of Thai beliefs and way of life, structure of economy society and culture. Application of Buddha's teaching for happy living and live a life suiting Thai way of life and wisdom.	3(3-0-6)
GE1007	มนุษย์กับหน้าที่พลเมือง Human and Civic Education ความหมายของสังคม โครงสร้างสังคมไทย ปัญหาของสังคมไทย การสร้างสำนึกทางสังคม และหน้าที่ความรับผิดชอบของการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในฐานะพลเมืองโลก การปลูกฝังโน้มนำทางจริยธรรม หลักธรรมาภิบาล การบูรณาการพุทธจริยธรรมกับสังคม แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายุติธรรมและสร้างสุขภาวะทางสังคมแนวพุทธ This course introduces meaning of society, structure of Thai society and social problem of Thailand. Instillation of social conscience and awareness of one's role and duties as a good global citizen, ethics and good governance. Holistic application of Buddhist ethics in society. Guidelines for preventing and solving problems of corruption and building social well-being according to Buddhism.	3(3-0-6)
2) กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์		
GE2001	มนุษย์กับการแสวงหาความรู้ Man and Acquiring Knowledge ความหมาย ความสำคัญของปรัชญา อภิปรัชญา ญาณวิทยา จริยศาสตร์ สุนทรียศาสตร์ ทั้งปรัชญาตะวันตกและปรัชญาตะวันออกตั้งแต่ยุคโบราณจนถึงยุคปัจจุบัน ลักษณะความคิดกระบวนการของความคิดอย่างมีเหตุผล ภาษากับการใช้เหตุผลทั้งแบบนิรนัยและอุปนัย ประยุกต์หลักปรัชญาในการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน This course introduces meaning and importance of philosophy, metaphysics, epistemology, ethics, and aesthetics of both western and eastern philosophy from the ancient time to current, characteristic of thought, process of reasonable thinking, language and reasoning of both deductive and inductive methods, adaptation of philosophy for living in present social conditions.	3(3-0-6)
GE2002	พุทธจริยธรรมศึกษา Buddhist Ethics Study ความหมายและความสำคัญของจริยธรรมตามแนวพระพุทธศาสนา บทบาทและหน้าที่ของบุคคล การแก้ไขปัญหาและปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรม การใช้เวลาอย่างเหมาะสม การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการดำเนินชีวิตอย่างเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม This course introduces meaning and importance of Buddhist ethics,	3(3-0-6)

3) กลุ่มวิชาภาษา

GE3001	ภาษาไทย Thai Language หลักเกณฑ์แนวคิดที่เป็นพื้นฐานของการสื่อสาร ธรรมชาติของภาษา การใช้ภาษาไทยมาตรฐานในปัจจุบัน การฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันและเป็นพื้นฐานการแสวงหาความรู้ พัฒนาทักษะของการใช้ภาษาไทย การอ้างอิง การเชื่อมโยงภาษาไทยในกลุ่มประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน การสืบค้นสารสนเทศและการนำเสนอผลงานด้วยสื่อต่างๆ This course looks at basic concepts of communication; nature of language, usages of current Thai language standard, training skill in listening, speaking, reading and writing for daily communication. This will be a foundation of searching for knowledge, Developing a skill for usage of Thai language, citation, relating Thai language with ASEAN community; Retrieving information and presenting it with various media.	3(3-0-6)
GE3002	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน Fundamental English ศึกษาคำศัพท์ วลี สำนวน และประโยคที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน เน้นฝึกฟัง-พูดเบื้องต้น โดยการสร้างสถานการณ์ปกติที่จะเกิดการโต้ตอบสื่อสารกับผู้อื่น และศึกษากฎเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษเบื้องต้นเท่าที่จำเป็นจะต้องใช้ เพื่อเป็นเครื่องช่วยให้สามารถสื่อความหมายด้านการฟัง-พูดได้อย่างถูกต้อง This course looks at studying vocabularies, phrases, idioms and sentences used in daily life, Training a skill in listening, speaking, reading and writing by stressing on basic listening and speaking in a normal situation of communication with others and studying rules and regulations in using basic English as necessary as to be able to communicate in listening and speaking correctly.	3(3-0-6)
GE3003	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการสืบค้น English for Communication and informal Retrieval การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เน้นฝึกฟัง-พูดเบื้องต้น ในสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งการสืบค้นสารสนเทศทางอิเล็กทรอนิกส์ การอ้างอิง และเรียนรู้จากสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และสื่อสิ่งพิมพ์ This course introduces the usage of English for communication; emphasizes on primary listening and speaking in various situations of daily life. This also includes information retrieval electronically; citations and learning from electronic databases and printing materials.	3(3-0-6)
GE3004	การแปลอังกฤษ English Translation ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการแปล หลักการแปลอังกฤษเป็นไทย วิเคราะห์ปัญหาการแปลอังกฤษเป็นไทย ฝึกแปลประโยคพื้นฐานทั่วไปและประโยคที่มีโครงสร้างแบบ Simple Sentences, Compound Sentences and Complex Sentences และฝึกแปลข้อความหรือย่อหน้า ที่มี	3(3-0-6)

เนื้อหาเกี่ยวกับบุคคล สถานที่ ประสบการณ์อาชีพและพระพุทธศาสนา

This course looks at studying general knowledge about translation, principles of translation English into Thai, analyzing problems of translation English into Thai, exercising basic translation and simple sentences, compound sentences and complex sentences; exercising translation of short contents or paragraphs about people, places, work experiences and Buddhism.

GE3005 ภาษาอังกฤษเพื่อทักษะการศึกษา 3(3-0-6)

English for Study Skills

การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อ การให้ข้อมูล การสรุปความ และแสดงความคิดเห็น กลวิธีการฟัง พูด อ่าน และเขียนในชีวิตประจำวัน การอ้างอิง และการใช้พจนานุกรม เพื่อการอ่านและการเขียน โดยใช้สื่อระบบสารสนเทศ และฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

This course looks at usage of English for giving information, making summary and expressing opinions; strategies of listening, speaking, reading and writing in daily life; citations and usage of dictionary for reading and writing based on Information system and electronic databases.

GE3006 ภาษาอาเซียนเพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรม 3(3-0-6)

ASEAN Languages for Cultural Study

การพัฒนาทักษะทางภาษา ด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ของภาษาในกลุ่มประเทศประชาคมอาเซียนประเทศใดประเทศหนึ่ง เพื่อการสื่อสารและทำความเข้าใจด้านสังคม ประเพณี และวัฒนธรรม

ASEAN language development on listening, speaking, reading and writing; communication and understanding society, tradition and culture.

4) กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์

GE4001 สถิติเพื่อการวิจัย 3(3-0-6)

Statistics for Research

ความหมายและขอบข่ายของสถิติ การวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง การวัดการกระจายของข้อมูล ความน่าจะเป็น คะแนนมาตรฐาน การประมาณค่าเฉลี่ยประชากร การสุ่มตัวอย่าง การทดสอบสมมติฐาน การทดสอบค่าเฉลี่ยของประชากรและสัดส่วนของประชากร การทดสอบไคสแควร์ การวิเคราะห์ถดถอย และสหสัมพันธ์ อนุกรมเวลา เลขดัชนี สามารถแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ด้วยหลักทางสถิติ

This course looks at meaning and scope of statistics, central tendency, dispersion, probability, standard scores, estimation, random sampling, hypothesis testing, test for the mean and proportion, Chi-square test, linear regression and correlation, time series, index number, problem-solving by statistics in daily life.

GE4002 คอมพิวเตอร์เพื่อการทำงาน 3(3-0-6)

Computer for Work

องค์ประกอบพื้นฐานของเครื่องคอมพิวเตอร์ทั้งในด้านฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ การใช้โปรแกรมประยุกต์เพื่อการสร้างสร้งงานด้านเอกสาร กราฟิก และการนำเสนอผลงาน การนำเสนอ

สารสนเทศ ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ กฎหมายเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ความปลอดภัยในระบบคอมพิวเตอร์ จริยธรรมและความรับผิดชอบในการใช้คอมพิวเตอร์ ฝึกปฏิบัติการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นใหม่อย่างต่อเนื่อง

This course looks at basic components of computer both hardware and software, usage of application program for creative documentations, graphics and presentations, presentation of information, computer networking, E-mail, computer's law, safety in computer system, ethics and responsibility for using computer, train to use new readymade software to keep up with nonstop new technologies.

GE4003 เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาขั้นคว่ำ 3(3-0-6)

Information Technology for Further Study

หลักการ ความสำคัญของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบสารสนเทศ ในการสืบค้น การสร้างฐานข้อมูลสารสนเทศ การใช้ข้อมูลสารสนเทศ ตลอดจนการแสวงหาความรู้จากสื่อต่างๆ และฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อการพัฒนาการสื่อสารและการเรียนรู้บนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ การค้นคว้า การเขียนรายงานผลการค้นคว้าและจริยธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

This course looks at principles and importance of IT system and information system in researching; usage of IT and other media in research and electronic database in order to develop communication and on-line learning, researching, writing reports of one's research and ethics of IT usage.

GE4004 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 3(3-0-6)

Science and Technology

แนวคิด ทฤษฎี ความคิดเชิงวิเคราะห์ กฎเกณฑ์ พัฒนาการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ธรรมชาติวิทยาที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ องค์ประกอบของร่างกายมนุษย์ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัยและ โภชนาการ ผลกระทบของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อสภาพแวดล้อม การประยุกต์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการดำรงชีวิต

This course looks at concept, theory, analytical thinking, rules, scientific and technological development, natural science related to human beings, composition of human body, man and environment, health and nutrition, influence of science and technology on environment, application of science and technology in life.

3.1.6 หมวดวิชาเฉพาะ

1) กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา

รหัสวิชา ชื่อรายวิชาและคำอธิบายรายวิชา น(บ-ป-ต)

BU5001 ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา 3(3-0-6)

History of Buddhism

โลกทัศน์ศานาก่อนพุทธกาลพุทธประวัติและพุทธประวัติเชิงวิเคราะห์การสังคายนาและการร้อยกรองพระธรรมวินัยนิกายในพระพุทธศาสนาพระพุทธศาสนาในประเทศไทยและต่างประเทศประวัติและบทบาทของพระสาวกพระสาวิกและนักคิดทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญอิทธิพลของพุทธศิลป์ที่มีต่อศิลปะไทยศึกษาศานการณพระพุทธศาสนาในปัจจุบัน

World views on religions before the Buddha's time, the history of

Buddha and analytical history of the Buddha, council for the revision of the Buddhist scripture, and the composition of Dhamma and Vinaya, sects in the Buddhism, the Buddhism in Thailand and foreign countries, the history and roles of important Bhikkhus, Bhikkhunis and scholars to the Buddhism, the influence of the Buddhist art towards Thai art, and to study situations of the Buddhism at present.

BU5002 พระไตรปิฎกศึกษา 1 3(3-0-6)

Tipitaka Studies 1

วิเคราะห์การจำแนกหมวดหมู่โครงสร้างและเนื้อหาของพระไตรปิฎกประเภทและลำดับชั้นคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาฐานะและความสำคัญของพระไตรปิฎกและคัมภีร์ชั้นรองภูมิปัญญาในพระไตรปิฎกและการศึกษาพุทธศาสนสุภาษิต

ศึกษาประวัติแนวคิดและหลักการวัตถุประสงค์การบัญญัติพระวินัยวิธีบัญญัติพระวินัยบทบัญญัติหรือศีลประเภทต่างๆการปฏิบัติการศึกษาความวินิจฉัยและวิธีการตัดสินอธิกรณ์ในพระวินัยศึกษาเปรียบเทียบการบัญญัติพระวินัยกับการบัญญัติกฎหมายการประยุกต์ใช้วิธีการทางพระวินัยกับตัดสินปัญหา

The analysis of group classification, structure and contents of Tipitaka, types and orderly arrangement Buddhist Scriptures, status and importance of Tipitaka and Buddhist exegetical for literature, wisdom in Tipitaka and to study Buddhist proverbs.

To study concepts, and principles, purposes of the commandment of Vinaya (discipline), methods of enactment of Vinaya, chapters or different types of Sila (morality), preservation, interpretation consideration and decision of disciplinary disputes, and to study a comparison of the commandment of Vinaya with legal act, an application of methods of Vinaya in making decision of the problems.

BU5003 พระไตรปิฎกศึกษา2 3(3-0-6)

Tipitaka Studies 2

ศึกษาโครงสร้างและเนื้อหาของพระสุตตันตปิฎกการจัดหมวดหมู่ในพระสุตตันตปิฎกวิเคราะห์พระสูตรที่สำคัญและพระสูตรที่แสดงหลักการสำคัญของพระพุทธศาสนาหลักธรรมที่เป็นหลักการสำคัญของพระพุทธศาสนาอุดมคติทางพระพุทธศาสนาวิถึคิดและคุณลักษณะพิเศษแห่งพระพุทธศาสนาพุทธจริยธรรมหลักคิหิธรรมและการประยุกต์ใช้หลักธรรมในการดำรงชีวิตและการแก้ปัญหาสังคม

To study structure and contents of SuttaPitaka (Discourses), group classification of SuttaPitaka, analysis of the important Suttas (discourses) and Suttas (discourses) with important evidence of the Buddhism, principles of Buddhist Dhamma, Buddhist ideology, way of thinking and significant nature of the Buddhism, the Buddhist ethics, code of morality for the laity and the application of Dhamma virtues in living and social problem solving.

BU5004 พระไตรปิฎกศึกษา3 3(3-0-6)

Tipitaka Studies 3

ศึกษาโครงสร้างและเนื้อหาของพระอภิธรรมปิฎก การจัดหมวดหมู่ในพระอภิธรรมปิฎก ประวัติและสาระสำคัญของพระอภิธรรมจากคัมภีร์ในพระอภิธรรมปิฎก พระอภิธรรมในฐานะหลักวิชาการพระพุทธศาสนาหลักการอธิบายและตีความธรรมะตามแนวอภิธรรม พุทธปรัชญาตามนัย พระอภิธรรม

จิตวิทยาในพระอภิธรรมและการประยุกต์ใช้หลักพระอภิธรรมในการดำรงชีวิต

To study structure and contents of the Abhidhamma Pitaka, group classification in Abhidhamma Pitaka, history and essence of Abhidhamma from the scriptures of Abhidhamma Pitaka, Abhidhamma in the position of the Buddhist academic principles, principles of explanation and interpretation of Dhamma, the Buddhist philosophy, psychological science and application of principles of Abhidhamma in living.

BU5005 พุทธวิถีไทย 3(3-0-6)

Buddhism and Thai Ways of Life

ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะศาสนาประจำชาติไทยและรากฐานสำคัญของวัฒนธรรม เป็นองค์ความสามัคคี เป็นสถาบันคู่ชาติและพระมหากษัตริย์ เป็นแหล่งหล่อหลอมเอกลักษณ์ของชาติ เป็นเครื่องมือการแก้ปัญหาและการพัฒนาชาติ ความเป็นสถาบันพระพุทธศาสนา พระรัตนตรัยวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาหลักศาสนพิธีและรูปแบบพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาและการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา

ศึกษาวิเคราะห์ลักษณะ รูปแบบและมิติความเชื่อทางพระพุทธศาสนาของสังคมไทย วัดและพระสงฆ์ไทย องค์การทางพระพุทธศาสนา การจัดการศึกษาพระพุทธศาสนาในประเทศไทย การส่งเสริมและการคุ้มครองพระพุทธศาสนาพระพุทธศาสนากับการแก้ปัญหาและการพัฒนา พระพุทธศาสนากับเศรษฐกิจพอเพียง

The importance of Buddhism as Thai national religion and the important foundation of the culture, the mark of unity, the institute of the nation and the King, the resource for creation of the national identity, the instrument for problem-solving and the development of the nation, the Buddhist institutionalism, the Triple Gem, the Buddhist holy days, the principles of the religious ceremony and the Buddhist activities.

The analysis of nature, forms and beliefs in the Buddhism of Thai society, temples and Thai monks, the Buddhist organization, the measurement of the Buddhist study in Thailand, the promotion and protection of Buddhism, Buddhism and problem-solving and the development of Buddhism and sufficient economy.

BU5006 ภาษาบาลีเพื่อการค้นคว้าพระพุทธศาสนา 3(3-0-6)

Pali for a Buddhist Research

ศึกษาหลักไวยากรณ์ การอ่าน การแปลภาษาบาลีเบื้องต้นการใช้ภาษาบาลีและการใช้คำภาษาบาลีในภาษาไทยภาษาบาลีกับพระพุทธศาสนา คัมภีร์พระพุทธศาสนาฉบับภาษาบาลีฝึกทดลองศึกษาค้นคว้าเนื้อหาพระพุทธศาสนาสั้นๆหรือโดยย่อจากเอกสารภาษาบาลี

To study grammar, reading, translation of basic Pali, usage of Pali and Pali words in Thai language, Pali and Buddhism, Buddhist scriptures in Pali, practice and testing, to find out the short contents of Buddhism, or a brief from summarized Pali documents.

BU5007 ภาษาสันสกฤตเพื่อการค้นคว้าพระพุทธศาสนา 3(3-0-6)

Sanskrit for a Buddhist Research

ศึกษาหลักไวยากรณ์ การอ่าน การแปลภาษาสันสกฤตเบื้องต้นการใช้ภาษาสันสกฤตและการใช้คำภาษาสันสกฤตในภาษาไทยภาษาสันสกฤตกับพระพุทธศาสนา คัมภีร์พระพุทธศาสนาฉบับภาษา

อิสลาม ศึกษาองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ทำให้ศาสนาของแต่ละศาสนาหันไปสนใจศาสนา การปฏิบัติทางศาสนา และประสบการณ์ศาสนาของศาสนาแต่ละองค์ วิเคราะห์เปรียบเทียบศาสนาในด้านโครงสร้าง หลักธรรม โลกทัศน์ พิธีกรรม นิกาย ความดีและจุดมุ่งหมายสูงสุดของศาสนาที่สำคัญ ๆ สถานะปัจจุบันของแต่ละศาสนา สิทธิการนับถือศาสนา หลักศาสนสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างศาสนา

To study fundamental knowledge about the religions, ways of thinking, theory of the origin of religions, religious background history, culture, economy, society, politics of Brahmanism (Hindu), Buddhism, Christianity, and Islamism. To study different components interesting each religious founder turning to the religion, the religious practice and experience of each founder, the analysis in comparison of religions on structure, virtue, world views, ritual, school, goodness and ultimate objective of important religions, current status of each religion, rights of beliefs of religion, religious relation and good understanding among religions.

BU5011 ภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา 3(3-0-6)

English for Buddhism Propagation

ศึกษาคำศัพท์ภาษาอังกฤษเฉพาะทางพระพุทธศาสนา ฟีกพูดหรือสนทนาและอธิบายธรรมะด้วยภาษาอังกฤษฝึกหัดเขียนเรียงความอธิบายพุทธศาสนสุภาษิต และฝึกเขียนบทความธรรมะด้วยภาษาอังกฤษ และย่อความจากบทความธรรมะที่กำหนดให้

To study specific English vocabulary for Buddhism, speaking practice in conversation and explanation of Dhamma in English, practice in writing essay about Buddhist proverbs and Dhamma articles in English and abstract of Dhamma articles as defined.

BU5012 วรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาของไทย 3(3-0-6)

Thai Buddhist Literature

ศึกษาวรรณกรรมที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาตั้งแต่สมัยสุโขทัยถึงปัจจุบัน โดยศึกษาและวิเคราะห์สาระสังเขป ลักษณะเด่น วิวัฒนาการ ในแง่คุณค่าและอิทธิพลที่มีต่อสังคมไทยและพระพุทธศาสนา เช่น ไตรภูมิพระร่วง มังคลัตถทีปนีปัญญาสชาดก มหาชาติคำหลวง มหาเวสสันดรชาดก ปฐมสมโพธิกถา เป็นต้น ศึกษาประวัติและผลงานปราชญ์ชาวพุทธไทยทั้งพระสงฆ์และคฤหัสถ์ รวมทั้งวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาในท้องถิ่นของไทย

To study important literatures of the Buddhism from Sukhaya period to the present time by learning and analyzing of the summary essence, the outstanding points, evolution of value and influence over Thai society and Buddhism: Triphumipharuang, Mangaladipani, Pannasajataka, Mahajatikamluang, Mahavessantara-jataka, Pathamasambothikatha etc. To study history and the result of work of Buddhist scholars of both monks and laymen including Buddhist literature in Thai locality.

BU5013 เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา 3(3-0-6)

Information Technology for Buddhism Propagation

หลักการ วิธีการและเป้าหมายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาจากพระไตรปิฎก คุณสมบัติ นักเผยแผ่และนักประชาสัมพันธ์ วิทยาการประชาสัมพันธ์สมัยใหม่ สื่อและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา อิทธิพลและผลกระทบของสื่อและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศต่อพระพุทธศาสนาและพุทธศาสนิกชน ฝึกหัดการเขียนบทความทางพระพุทธศาสนา ฝึกหัดการเทศน์แบบต่าง ๆ และฝึกพูดตามหลักวิชาการวาทศิลป์

The principles, methods and targets of Buddhism extension from Tipitaka, quality of Buddhist missionary and public information officer, modern public information science, media and information technology systems for the extension of Buddhism, the influence and impact of media and information technology towards Buddhism and Buddhist followers, practice in writing Buddhist articles, practice in different styles of Dhamma sermon, and speaking practice on the principles of oratory basis.

BU5014 พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 3(3-0-6)
Buddhism, Science and Technology

วิธีการแสวงหาความจริงของพระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์ ความสอดคล้องกันระหว่างพระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์ พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์กายภาพ ชีวภาพ จิตวิทยา กฎแห่งกรรมของพระพุทธศาสนากับหลักวิทยาศาสตร์ ผลกระทบและผลดีของพระพุทธศาสนาจากพัฒนาการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เทคโนโลยีชีวจิต

Methods of seeking for the truth of Buddhism and sciences, the conformity of Buddhism and sciences, Buddhism and physical science, biology, psychology, rules of Kamma (action) and sciences, scientific development and technology, and bio-psychological technology.

BU5015 พระพุทธศาสนากับโลกาภิวัตน์ 3(3-0-6)
Buddhism and Globalization

วิเคราะห์บทบาทและสถานภาพของพระพุทธศาสนาในโลกปัจจุบัน บทบาทขององค์กรบุคลากรและนักวิชาการทางพระพุทธศาสนา การตีความคำสอนของพระพุทธศาสนาปัญหาที่เกิดขึ้นในวงการพระพุทธศาสนาและปัญหาภายนอกที่มีผลกระทบต่อความเจริญและความเสื่อมของพระพุทธศาสนาเปรียบเทียบกระแสโลกาภิวัตน์และธรรมานุวัตร พุทธวิทยาเพื่อการรู้เท่าทันกระแสและความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ภายใต้บริบทของข้อมูลข่าวสาร ทำที่และการปฏิบัติต่อข้อมูลข่าวสาร ในฐานะชาวพุทธรวมทั้งการป้องกันและแก้ไขข้อบกพร่องและผลเสียของกระแสโลกาภิวัตน์ตามหลักวิถีพุทธ

The analysis of roles and conditions of Buddhism in a modern world, roles of organization, personnel, and Buddhist academicians, interpretation of Buddhist teachings, problems of Buddhism and external problems with an impact on the growth and decline of comparative Buddhism, tendency of globalization and Dhamma practice, Buddhist knowledge for the awareness of tendency and change of the world community under the contents of data, altitude and practice on the information as Buddhists in both prevention and recorection of the weakness, and damage of the globalization in according to the Buddhist ways.

BU5016 พระพุทธศาสนากับการพัฒนาที่ยั่งยืน 3(3-0-6)
Buddhism and Sustainable Development

ศึกษาแนวคิด หลักการและความหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน ความผิดพลาดของการพัฒนาแบบตะวันตกภายใต้กระแสบริโภคนิยม และความไม่กลมกลืนของการพัฒนาตามหลักวิชาการสมัยใหม่และการพัฒนาตามหลักพระพุทธศาสนา การพัฒนาบนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ การพัฒนาที่ไม่ทำลายระบบนิเวศน์ ทดลองสร้างโมเดลโครงการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยผสมผสานหลักพระพุทธศาสนากับวิชาการสมัยใหม่เข้าด้วยกัน พระพุทธศาสนากับสันติภาพ

To study concepts, principles and the meaning of sustainable

development, a mistake of the western development under the tendency of consumption wave and disharmony of the development as a modern academic principles and the development as the Buddhist teachings, the development on sufficient economy basis as per the king's conception, the development of non-destructive ecological systems, the construction of a project model for sustainable development by combining of Buddhist teachings and modern technology: the Buddhism and peace.

BU5017 พระพุทธศาสนาในสังคมไทยร่วมสมัย 3(3-0-6)
Buddhism in the Contemporary Thai Society

ประวัติการนับถือพระพุทธศาสนาของชนชาติไทย พระพุทธศาสนากับชนชาติไทย พระพุทธศาสนาในฐานะศาสนาประจำชาติไทย พระพุทธศาสนากับความมั่นคงของชาติ สถานะของพระพุทธศาสนาในสังคมไทยปัจจุบัน บทบาทของสถาบันสงฆ์ สถาบันพระมหากษัตริย์ รัฐบาล ประชาชนต่อพระพุทธศาสนา การบริหาร การศึกษา การปฏิบัติและการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์และพุทธบริษัท บทบาทของพระสงฆ์ในสังคมไทยและสังคมโลก

The history of beliefs of Buddhism of Thai people, Buddhism and Thai people, Buddhism as national religion, Buddhism and national security, status of Buddhism in modern Thai society, roles of Sangha institute, institute of the King, government, and people towards Buddhism, administration, education, practice and propagation of Buddhist monks and Buddhist followers, roles of monks in Thai and world societies.

BU5018 การบริหารกิจการพระพุทธศาสนา 3(3-0-6)
Buddhist Affairs Administration

วิเคราะห์รูปแบบและโครงสร้างการบริหารกิจการพระพุทธศาสนาในสมัยพุทธกาล ถึงปัจจุบัน หลักการบริหารกิจการพระพุทธศาสนาโดยพุทธบริษัท ศึกษาโครงสร้าง ระบบการปกครองและระบบบริหารกิจการคณะสงฆ์ไทย การบริหารการศึกษาคณะสงฆ์ การจัดการ ศาสนสมบัติภาวะผู้นำทางพระพุทธศาสนา กรณีศึกษาและแนวทางการบริหารจัดการทุน บัญชีวัด และการตรวจสอบ

ศึกษาสภาพการณ์บริหารจัดการวัดการพัฒนาวัดโดยใช้แนวคิดการบริหารจัดการ และการบริหารจัดการที่ดี ความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับชุมชน หลักการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการวัดของชุมชน และการพัฒนาวัดให้วัดเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และศูนย์รวมทางจิตใจของชุมชน

The analysis of forms and structure of Buddhist affairs administration in the Buddha's time to the present, the principles of Buddhist affairs administration by the Buddhist followers. to study structure, systems of administration and the system of Thai Sangha affairs administration, Thai Sangha educational administration, management of religious properties, Buddhist leadership, case study, and methods of capital management, the account of temple and audit.

To study status of temple administration, development of temple by using the method of management and good administration, relation between temple and community, participation in temple administration in community and development of temple as a centre of learning and spirit in community.

2) กลุ่มวิชาเอกพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา		
รหัสวิชา	ชื่อรายวิชาและคำอธิบายรายวิชา	น(บ-ป-ต)
PH 1001	พุทธปรัชญาเถรวาท	3(3-0-6)
	Theravada Buddhist Philosophy	
	แนวคิดพุทธปรัชญาเถรวาทที่เกี่ยวกับเรื่องโลก สังสารวัฏ มนุษย์ กรรม ศรัทธา ทาน ปลูกจสมุขบาท ไตรลักษณ์ นิพพาน การประยุกต์ใช้แนวคิดพุทธปรัชญาเถรวาทในชีวิตประจำวัน	
	Dhamma doctrines on the world, Samsaravatta (the process of Birth and Death), man, Kamma (action), Faith, Charity, Paticcasamuppada (the dependent origination), Tilakkhana (three characteristics), Nibbana (the extinction of all defilements and sufferings) and application of Theravada Buddhist Philosophy in daily life.	
PH 1002	พุทธปฏิภาณ	3(3-0-6)
	Buddhist Eloquence	
	ความหมาย ความสำคัญและวิธีการต่าง ๆ แห่งพุทธปฏิภาณตามที่ปรากฏในคัมภีร์พระไตรปิฎก คัมภีร์อรรถกถา ที่แสดงลักษณะพุทธปฏิภาณ การนำวิธีการพุทธปฏิภาณมาประยุกต์ใช้แก้ปัญหาชีวิตและปัญหาทางสังคมในสถานการณ์ปัจจุบันได้	
	The meaning, importance and various practices of Buddhist Eloquence as evidence in the Buddhist Scriptures, Tipitaka, Buddhist Commentaries, Milindapanha Scripture and other Buddhist Texts as indicated characteristic of Buddhist Eloquence. Capability to apply the method of Buddhist Eloquence to solve problems in the present situation.	
PH 1003	วิสุทธิมรรค	3(3-0-6)
	Path of Purification	
	แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องศีล สมาธิ ปัญญา ญาณ กรรมฐาน ชุตงค์ ลักษณะพิเศษ และ การตีความธรรมในคัมภีร์วิสุทธิมรรค	
	Concepts of precepts, concentration, wisdom, perception, subjects of meditation, constituents of ascetic practice to remove defilements, special characteristics, and the prominent points in the explanation and interpretation in Visuddhimagga.	
PH 1004	สัมมนาพระวินัยปิฎกศึกษา	3(3-0-6)
	Seminar on Vinayapitaka Studies	
	สัมมนาประวัติ หลักการ วัตถุประสงค์ ลักษณะพิเศษ วิธีบัญญัติพระวินัย บทบัญญัติ การปฏิบัติ การตีความ และวิธีตัดสินอธิกรณ์ในพระวินัย จากคัมภีร์มหาวิภังค์ ภิกขุณีวิภังค์ มหาวัคค์ จุลวัคค์ และคัมภีร์ปริวาร ในพระวินัยปิฎก (เล่ม 1-8) สัมมนาเชิงนิติปรัชญา ปรัชญาการปกครอง นิเวศนปรัชญา ปรัชญาการศึกษา โดยเน้นระเบียบมรรยาท หลักการบริหาร หลักการวินิจฉัยอธิกรณ์ และวิธีการตัดสินอธิกรณ์ที่เป็นธรรมและไม่เป็นธรรม และการบูรณาการกับงานวิจัย	
	Seminar on the history, principle, objective, special nature, method of enactment of Vinaya (discipline), chapters, practice, interpretation and method of decision of the dispute in Vinaya from Mahavibhanga, Bhikkhuni-Vibhanga ,Mahavagga, Cullavagga and Parivara scriptures in Vinayapitaka (Book 1-8) , seminar on legal philosophy, Administrative philosophy, ecology philosophy, educational philosophy by focusing on regulations, etiquette methods of administration, justice and injustice investigations of dispute and decision and integration with research.	

- PH 1005** **สัมมนาพระสุตตันตปิฎกศึกษา** **3(3-0-6)**
Seminar on Suttantapitaka Studies
 สัมมนาประวัติ อรรถาธิบาย การตีความ และจุดเด่นของพระสูตรบางสูตร วิเคราะห์หลักธรรม แนวคิดเชิงปรัชญาสังคมและปรัชญาวัฒนธรรม ตามที่ปรากฏในคัมภีร์ พระสุตตันตปิฎก (เล่ม 9-33) และการบูรณาการกับงานวิจัย
 Seminar on the history, explanation, interpretation and main points of some Suttas, analysis of Dhamma doctrines, the method of thinking on social philosophy and cultural philosophy as appeared in Tighanikaya and Macchimanikaya in Suttantapitaka (Book 9-33) and integration with research.
- PH 1006** **สัมมนาพระอภิธรรมปิฎกศึกษา** **3(3-0-6)**
Seminar on Abhidhammapitaka Studies
 สัมมนาประวัติ และสาระสำคัญของพระอภิธรรม จากคัมภีร์ธรรมสังคณี วิภังค์ ชาตุกถา บุคคลบัญญัติ กถาวัตถุ ยมกและปฏฐานในพระอภิธรรมปิฎก (เล่ม 34-45) และคัมภีร์อภิธัมมัตถสังคหะ และการบูรณาการกับงานวิจัย
 Seminar on history and the important essences of Abhidhamma from Dhammasangana, Vibhanga, Thatukatha, Puggalapannati, and Kathavatthu in Abhidhammapitaka (book 34-45) and Abhidhammasangatha and integration with research.
- PH 1007** **สัมมนาอรรถกถาพระไตรปิฎก** **3(3-0-6)**
Seminar on Tipitaka Commentaries
 สัมมนาประวัติ ลักษณะ ของอรรถกถาแห่งพระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎก และพระอภิธรรมปิฎก วิธีการอธิบาย การตีความพระวินัย การตีความธรรมะ ในคัมภีร์อรรถกถาวินัยปิฎกและคัมภีร์อรรถกถาพระสุตตันตปิฎก และการสัมมนาเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของอรรถกถาพระอภิธรรมปิฎก ตลอดจนการบูรณาการกับงานวิจัย
 Seminar on history and nature of Vinayapitaka, Suttantapitaka and Abhidhamma-pitaka commentaries, the explanation and interpretation of Vinaya (Discipline), Dharma (Teachings) in those commentaries, seminar on contents of Abhidhamma-pitaka and integration with research.
- PH 1008** **จิตวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์** **3(3-0-6)**
Psychology in Buddhist Approach
 ธรรมชาติ ลักษณะองค์ประกอบ ประเภทและหน้าที่ของจิตตามหลัก พระพุทธศาสนาความสัมพันธ์ระหว่างจิตกับกาย ตามที่ปรากฏในอภิธรรมปิฎก
 General characteristics of mind, analysis of the relation between mind and body as appeared in Abhidhamma.
- PH 1009** **ศึกษาศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์** **3(3-0-6)**
Education in Buddhist Approach
 ปรัชญา การจัดการศึกษา นโยบายการศึกษา จิตวิทยาการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล การศึกษาตามแนวพุทธศาสตร์
 Philosophy, principles, curriculum and testing and estimation of the result of education on the method of the Buddhism.

- PH 1010 สังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์ 3(3-0-6)**
Sociology in Buddhist Approach
 ความหมาย ขอบเขต และวิธีการของสังคมวิทยา สังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์
 เปรียบเทียบกับแนวความคิดพื้นฐานทางสังคมวิทยาว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การแบ่งช่วงชั้นทางสังคม
 สถาบันทางสังคมปัญหาทางสังคมและการแก้ปัญหาทางสังคม
 The meaning, scope, and method of sociology, sociology in
 Buddhist approach compared with the way of social fundamental thought on the social
 change, social classification, social institute and social problems.
- PH 1011 เศรษฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์ 3(3-0-6)**
Economics in Buddhist Approach
 ทรรศนะทั่วไปทางเศรษฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์ว่าด้วยการผลิต
 การบริโภค วิชาकरण ระบบเศรษฐกิจ นโยบายเศรษฐกิจ การลงทุน การออมทรัพย์และการแก้ปัญหาเศรษฐกิจ
 General view on economics, economics in Buddhist approach on
 the production, consumption, Vibhagakamma (Division of income), economic system,
 economic policy, investment, saving and solution of the economic problems.
- PH 1012 รัฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์ 3(3-0-6)**
Politics in Buddhist Approach
 ความหมาย ขอบเขต และวิธีการของรัฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์ที่
 ปรากฏในพระไตรปิฎก โดยเฉพาะในพระวินัยปิฎกและพระสุตตันตปิฎก แนวความคิดพื้นฐานทางรัฐศาสตร์
 เปรียบเทียบกับแนวพุทธศาสตร์ ประชาธิปไตยในพุทธศาสตร์
 The meaning, scope and method of politics, politics in Buddhist
 approach from Tipitaka, particular Vinayapitaka and Suttantapitaka, concept on the basis of
 politics by comparison with Buddhism, democracy in Buddhism.
- PH 1013 มงคลสูตรศึกษาเพื่อการพัฒนา 3(3-0-6)**
Mangalathadipani Studies for Development
 แนวความคิด เนื้อหาสาระ หลักธรรม คำสอนในมังคลัตถทีปนี การนำไปประยุกต์ใช้
 ในการพัฒนาชีวิตและสังคมได้อย่างเหมาะสม
 The method of thought, the essence, Dhamma principle, teachings in
 Mangaladipani and application of one's life and society development.
- PH 1014 มิลินทปัญหา 3(3-0-6)**
Questions of King Milinda
 ประวัติ หลักคำสอนของพระพุทธศาสนา และวิธีการสนทนาโต้ตอบระหว่างพระ
 เจ้ามิลินท์และพระนาคเสนในคัมภีร์ มิลินทปัญหา สามารถนำหลักการไปประยุกต์ใช้ในการเผยแผ่
 พระพุทธศาสนาได้
 History of Buddhist teaching and the conversation between KING
 MILINDA and NAGASENA THERA in MILINDAPANHA scripture (Questions of King Milinda) to
 be able to apply those principles in the extension of the Buddhism.

- PH 1015** **ภาษาอังกฤษสำหรับพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา** **3(3-0-6)**
English for Buddhist Studies for Development
 ธรรมะและการพัฒนาด้วยภาษาอังกฤษ การอธิบายธรรมะกับการพัฒนาด้วยภาษาอังกฤษพร้อมทั้งศัพท์ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับธรรมะและการพัฒนา
 Dhamma and development in English, the explanation of Dhamma and development in English including English vocabularies on Dhamma and development
- PH 1016** **ระเบียบวิธีวิจัยทางพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา** **3(3-0-6)**
Research Methodology on Buddhist Studies for Development
 ระเบียบวิธีวิจัย การสุ่มตัวอย่าง การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การตีความหมายข้อมูล การสรุปผลของงานวิจัย การนำเสนอผลงานวิจัย และการนำวิธีวิจัยมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาด้านสังคม ศาสนาและวัฒนธรรม
 Research methodology, random sample, collection of data, analysis of data, interpretation of data, summary of the result of research, the proposal of the result of research and the application of the research methodology for social, religion and cultural development.
- PH 1017** **พระพุทธศาสนากับโลกปัจจุบัน** **3(3-0-6)**
Buddhism and the Present World
 บทบาทและสถานภาพของพระพุทธศาสนาในโลกปัจจุบัน บทบาทขององค์กรและบุคลากรพระพุทธศาสนา การตีความคำสอนของพระพุทธศาสนา ปัญหาที่เกิดขึ้นในวงการพระพุทธศาสนา ปัญหาภายนอกที่มีผลกระทบต่อความเจริญและความเสื่อมของพระพุทธศาสนาและพระพุทธศาสนาในบริบทอาเซียน
 The role and the status of Buddhism in the present world, the role of the organization and the Buddhist personnel, the interpretation of Buddhist teachings, the problem arising in the Buddhist circle and the external problem with the impact to the growth and decline of the Buddhism.
- PH 1018** **พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์** **3(3-0-6)**
Buddhism and Science
 เปรียบเทียบระบบการแสวงหาความจริงของพระพุทธศาสนาและวิทยาศาสตร์ และความสอดคล้องกันระหว่างพระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์ในแง่มุมต่าง ๆ
 Comparison of the system of seeking truth of the Buddhism and science and the agreement of the Buddhism and science in the different aspects.
- PH1019** **การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามแนวพุทธศาสตร์** **3(3-0-6)**
Human Resources Development on Buddhist Concept
 แนวความคิด ทฤษฎี และหลักการในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ จิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติของบุคคล การจูงใจ ขวัญกำลังใจและความพึงพอใจ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การติดต่อสื่อสารในการทำงาน การนำหลักจิตวิทยาประยุกต์ใช้ในการสรรหาคัดเลือกบุคคล การประเมินผลงาน การวิเคราะห์งานและการฝึกอบรม ตลอดจนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในภาครัฐ ภาคธุรกิจและเอกชน และการนำหลักพุทธศาสตร์มาประยุกต์ใช้

The concept, theory and principles in human resources development, psychology dealing with natures of personnel, motivation, morale and satisfaction, interpersonal relation, communication at work, introduction of psychological principles for application in personnel selection, assessment, work analysis and training as well as human resources management in business and private sectors and application of Buddhist Principles.

PH 1020 พุทธจริยศาสตร์เพื่อการพัฒนา 3(3-0-6)
Buddhist Ethics for Development

พุทธศาสตร์และจริยศาสตร์คืออะไร ความสัมพันธ์ของพุทธจริยศาสตร์เพื่อการพัฒนา กับศาสตร์อื่น ๆ รากฐานทางจิตวิทยาของพุทธจริยศาสตร์ ความรู้สึทางศีลธรรม การตัดสินใจทางศีลธรรม กฎภายนอกที่เป็นมาตรฐานแห่งศีลธรรม แนวคิดเรื่องสุขนิยม ประโยชน์นิยม สามัญสำนึก เหตุผลนิยม จริยศาสตร์ว่าด้วยเรื่องบุคลิกภาพ ว่าด้วยเรื่องลักษณะพื้นฐานของสภาพบังคับทางศีลธรรม ว่าด้วยเรื่องพันธกรณีทางศีลธรรม ปัจเจกชนและสังคมว่าด้วยเรื่องสิทธิและหน้าที่ คุณธรรม และพุทธจริยศาสตร์เพื่อการพัฒนาในอุดมคติทางพุทธศาสนา

What the Buddhist Studies and Ethics are, the relationship of Buddhist ethics for development and other sciences, psychological base on Buddhist ethics, Moral sense, Moral judgment, external rules that are moral standards, concepts of happiness, popularity, benefits, popularity, common sense, rationalism, ethics in personality, regarding the basic characteristics of moral, conditions on moral, individuals and societies on the rights and duties of morality and Buddhist ethics for the development of Buddhist ideals.

PH 1021 การโค้ชชีวิตและการปฏิบัติงานตามหลักพุทธศาสตร์ 3(3-0-6)
Life and Performance Coaching on the Buddhist Concept

การพัฒนาทรัพยากรบุคคล การสร้างแรงบันดาลใจให้บรรลุเป้าหมายชีวิต การเสริมสร้างศักยภาพและความสามารถของบุคคลในการปฏิบัติงาน ตามหลักภavana 4 อริยวัฑฒิธรรม 5 และหลักไตรสิกขา

Personel development, inspirtation creation of successful life and performance, personel' s potential and ability in Poformance based on Bavana 4, Ariyawatthidhamma 5 and Trisikkha.

PH 1022 ประชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธศาสตร์ 3(3-0-6)
Efficiency Economics on the Buddhist Concept

ความหมายและความสำคัญ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หลักธรรมอันเป็นหลักการแห่งเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธ หลักธรรมอันเป็นวิธีการแห่งเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธ หลักธรรมอันเป็นแนวปฏิบัติการแห่งเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธ หลักการครอบครัวเข้มแข็งตามแนวพุทธ หลักการสังคมเข้มแข็งตามแนวพุทธ

The meaning and significance of Efficiency economics, principle of Efficiency Economics on the Buddhist concept, principle of mean of Efficiency Economics on the Buddhist concept, principle of practice of Efficiency Economics on the Buddhist concept, principle of stable family, principle of permanent organization on the Buddhist concept.

- PH 1023 พิธีกรรมในพระพุทธศาสนา 3(3-0-6)**
Ceremonies in Buddhism
 ความหมาย ความสำคัญของพิธีกรรมในพระพุทธศาสนา พิธีกรรมในการบำเพ็ญทาน พิธีกรรมในการบำเพ็ญศีล พิธีกรรมในการบำเพ็ญภาวนา พิธีกรรมการทอดกฐิน พิธีกรรมการบรรพชาอุปสมบท พิธีกรรมการผูกพัทธสีมาฝังลูกนิมิต พิธีกรรมการบำเพ็ญกุศลอื่น ๆ ที่ควรรู้ควรทราบ
 Meaning and significance of Buddhist Ceremonies, charity ceremony, precept-observation ceremony, mind-development ceremony, kathina ceremony, ordination ceremony, ceremony of boundary demarcation, other significant ceremonies of Buddhism.
- PH 1024 การพัฒนาจิตในพระไตรปิฎก 3(3-0-6)**
Mind Development in Tipitaka
 รูปแบบขั้นตอน การพัฒนาจิตใจที่มาจากในพระไตรปิฎก รวมทั้งการฝึกพัฒนาจิตใจตามรูปแบบของสำนักต่าง ๆ ที่โดดเด่นในประเทศไทย เช่น สำนักอานาปานสติ สำนักอานาปานสติภาวนา พุทโธ สำนักกุญฺหะนอ พงหนอ สำนักเคลื่อนไหวก เป็นต้น เพื่อการพัฒนาจิตใจนี้ขยายไปสู่สังคมและสามารถปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
 Formats and steps of mental development in the Tripitaka, and training for mind development according to the format of various offices to propagate to society and the application them in daily life.
- PH1025 วัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อการพัฒนา 3(3-0-6)**
Local Culture for Development
 รูปแบบวัฒนธรรมของชุมชนต่าง ๆ ประเพณีนิยม วิถีประชา ปทัสฐาน อารยธรรม สื่อพื้นบ้าน ที่สืบทอดกันต่อมา วิเคราะห์ขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา ที่จะเป็นปัญหาต่อการพัฒนา หาวิธีแก้ไข โดยอาศัยหลักแห่งกัลยามิตร ใช้ความละมุนละม่อม ในการขัดเกลาชุมชนนั้น ๆ ได้พัฒนาไปในทางที่เจริญยิ่งขึ้น
 Cultural formats of various communities, traditions, people ways of lives, standard, civilization, indigenous media succeeded from on generation to the next. Analysis of tradition, custom, religion which is likely to be problematic to the development, seeking for method for resolution based on the principles of good friendship, using humble amiability in shaping such a community to develop in a more prosperous direction.
- PH1026 สุขภาวะทางสังคมตามแนวพุทธศาสตร์ 3(3-0-6)**
The Buddhist Concept of Social Health
 หลักการทางพุทธศาสนา ที่เน้นมิติการพัฒนาทางสังคม ระบบโครงสร้าง ความสัมพันธ์ของคนในสังคม บทบาทหน้าที่ของคนในสังคม การอยู่ร่วมกันในมิติทางพุทธศาสนา โดยเน้นการจัดทำเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสุขชุมชนตามแนวทางพุทธศาสนา กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ยกกระดับสู่การพัฒนาสังคมให้ร่วมเย็นเป็นสุข
 Buddhist principles with emphasis on the dimension of social development on the structural system on creation of relations of the people in the society, the roles and duties of the people in the society, mutual living in Buddhist dimension with emphasis on preparation of goals, community happiness indicators

according to Buddhist guidance, participatory process of local communities, upgrading social development for peace and happiness.

3) หมวดวิชาฝึกประสบการณ์ 6 หน่วยกิต

PH 1027

การฝึกภาคสนาม

6(270)

Field experience

ศึกษาการปฏิบัติงานในสถานที่ฝึกงานที่เหมาะสมในลักษณะพนักงานชั่วคราวตามโครงการที่ได้รับมอบหมายตลอดจนการจัดทำรายงานและการนำเสนอ

To study on the work training in suitable workplace as a temporary employee according to the assigned project including report writing and presentations.

4) หมวดวิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต

นักศึกษาสามารถเลือกเรียนรายวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ไม่น้อยกว่าจำนวน 6 หน่วยกิต โดยไม่ซ้ำกับรายวิชาที่เคยศึกษามาแล้ว ตามความเห็นชอบของหัวหน้าภาควิชาชั้น ๆ

3.2 อาจารย์ผู้สอน

3.2.1 อาจารย์ประจำหลักสูตร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม

ลำดับ	ชื่อ-ฉายา-นามสกุล	ตำแหน่งวิชาการ	คุณวุฒิสภาวิชาเอก	สำเร็จจาก	ปีที่จบ
1	พระศรีรัชมงคลบัณฑิต (อรุณ ก้านจักร)	รองศาสตราจารย์ (สาขาวิชาพุทธศาสตร์)	ศน.ม. (พุทธศาสนศึกษา) ป.ธ.9 (เปรียญธรรม 9 ประโยค)	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย คณะสงฆ์ไทย	2545 2536
2	พระมหาเอกชัย สุขโย (คำลือ)	อาจารย์	ศน.ม. (พุทธศาสนศึกษา) ป.ธ. 9 (เปรียญธรรม 9 ประโยค)	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย คณะสงฆ์ไทย	2560 2558
3	พระเจริญ ทนต์จิตต์ (คางคำ)	อาจารย์	ศน.ม. (พุทธศาสนาและปรัชญา) ศน.บ. (ปรัชญา)	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2559 2556
4	นายอำนาจ ศรีบรรเทา	อาจารย์	ศน.ม. (พุทธศาสนศึกษา) ศน.บ. (ภาษาอังกฤษ)	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2552 2536
5	นายกำธร เพี้ยเอี้ย	อาจารย์	M.A. (Philosophy) ศน.บ. (ภาษาอังกฤษ)	Kurukshetra University ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2546 2539

3.2.2 อาจารย์ประจำหลักสูตร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ต.อ้อมใหญ่

อ.สามพราน จ.นครปฐม

ลำดับ	ชื่อ-ฉายา-นามสกุล	ตำแหน่งวิชาการ	คุณวุฒิสภาวิชาเอก	สำเร็จจาก	ปีที่จบ
1	นายภาชิต สุขวรรณดี	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (สาขาวิชาพุทธศาสตร์)	Ph.D. (Buddhist Studies) ศน.ม. (พุทธศาสนศึกษา) พธ.บ. (พระพุทธศาสนา)	Magadh University ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย ม.มหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย	2555 2553 2551
2	พระบุญเสริม ปกสุโร (จันทร์ภักดี)	อาจารย์	ศน.ม. (พุทธศาสนศึกษา) ศน.บ. (พุทธศาสตร์)	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2552 2549
3	พระวิเชียร อธิปุลโล (แสนศรี)	อาจารย์	ศศ.ม. (ศาสนาเปรียบเทียบ) ศน.บ. (พุทธศาสตร์) น.บ. (นิติศาสตร์) ร.บ. (ทฤษฎีและเทคนิคทาง รัฐศาสตร์) ร.บ. (การปกครอง)	ม.มหิดล ม.สุโขทัยธรรมมาธิราช ม.สุโขทัยธรรมมาธิราช ม.รามคำแหง ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2556 2550 2556 2558 2558
4	นายสุดใจ ภูงลี	อาจารย์	M.A. (Buddhist studies) ศน.บ. (ภาษาอังกฤษ)	Magadh University ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2545 2542
5	นายวิญญู กิณะเสน	อาจารย์	ศน.ม. (พุทธศาสนศึกษา) อ.บ. (บรรณารักษศาสตร์)	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย ม.ศิลปากร	2550 2541

3.2.3 อาจารย์ประจำหลักสูตร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ต.พระสิงห์ อ.เมือง จ.เชียงใหม่

ลำดับ	ชื่อ-ฉายา-นามสกุล	ตำแหน่งวิชาการ	คุณวุฒิสภาวิชาเอก	สำเร็จจาก	ปีที่จบ
1	พระสฤษดิ์ ญาณวีโร (ทิพย์ไอสด)	อาจารย์	พธ.ด. (พุทธศาสตร์คุณูปบัณฑิต) ศน.ม. (พุทธศาสนาและปรัชญา) ศน.บ. (พุทธศาสตร์)	ม.มหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2562 2550 2545
2	พระมหาบุญสมสมบัติ ปกากโร (บุญเรือง)	อาจารย์	ศศ.ม. (พุทธศาสนศึกษา) ศน.บ. (ภาษาอังกฤษ)	ม.ธรรมศาสตร์ ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2544 2540
3	พระมหาเจริญ กตปุณโย (กระพิล่า)	อาจารย์	ศน.ม. (พุทธศาสนาและปรัชญา) ศน.บ. (พุทธศาสตร์)	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2556 2549
4	นายสมิตไธโร อภิวัฒน์อมรรกุล	อาจารย์	ศศ.ม. (พุทธศาสนศึกษา) ศน.บ. (ภาษาอังกฤษ)	ม.ธรรมศาสตร์ ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2551 2547
5	นายกมล บุตรขารี	อาจารย์	ศน.ม. (พุทธศาสนาและปรัชญา) ศน.บ. (ภาษาอังกฤษ)	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2542 2535

3.2.4 อาจารย์ประจำหลักสูตร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ต.กุดป่อง อ.เมือง จ.เลย

ลำดับ	ชื่อ-ฉายา-นามสกุล	ตำแหน่งวิชาการ	คุณวุฒิสถาวิชาเอก	สำเร็จจาก	ปีที่จบ
1	พระครูปริยัติสาทร (วราวุธ ราชา)	อาจารย์	Ph.D. (Buddhist Studies) กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) ศน.บ. (ภาษาอังกฤษ)	University of Delhi ม.มหาสารคาม ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2552 2546 2536
2	พระมหาวิเชียร ธมมวชิโร (สายศรี)	อาจารย์	Ph.D. (Buddhist Studies) ศศ.ม. (ศาสนาเปรียบเทียบ) ศน.บ. (ภาษาอังกฤษ)	University of Delhi ม.มหิดล ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2553 2543 2540
3	พระมหาจิมกมล อภิรัตน์ (เป็นสุข)	อาจารย์	ศน.ม. (พุทธศาสนศึกษา) พธ.บ. (พระพุทธศาสนา) ศน.บ. (ภาษาอังกฤษ)	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย ม.มหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2553 2558 2547
4	นายเดชทัต ปีกสังขานนท์	อาจารย์	ศน.ม. (พุทธศาสนศึกษา) ศน.บ. (พุทธศาสตร์)	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2550 2547
5	นายทวีศักดิ์ ไครบุตร	อาจารย์	ศศ.ม. (พุทธศาสนศึกษา) ศน.บ. (สังคมวิทยา)	ม.ธรรมศาสตร์ ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2544 2537

3.2.5 อาจารย์ประจำหลักสูตร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ต.นาพรุ

อ.พระพรหม จ.นครศรีธรรมราช

ลำดับ	ชื่อ-ฉายา-นามสกุล	ตำแหน่งวิชาการ	คุณวุฒิสถาวิชาเอก	สำเร็จจาก	ปีที่จบ
1	พระครูบวรชัยวัฒน์ (วันชัย เลือดไทย)	อาจารย์	ปร.ด. (ปรัชญาและศาสนา) ศศ.ม. (นโยบายและการ วางแผนสังคม) บธ.บ. (บริหารธุรกิจ)	ม.เซนต์จอร์น ม.ทักษิณ ม.เกษมบัณฑิต	2559 2551 2549
2	พระมหาวิชาญ กนตสีโล (กำเหนิดกลับ)	อาจารย์	ศน.ด. (พุทธศาสนาและปรัชญา) ศศ.ม. (สันสกฤต) ศน.บ. (ปรัชญา)	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย ม.ศิลปากร ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2559 2549 2544
3	พระครูปริยัติวิฑูธาตา (ภิญโญ พลพงศา)	อาจารย์	M.A. (Philosophy) ศน.บ. (ปรัชญา)	Madras University ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2537 2521
4	พระอนุรักษ์ อนุรักษ์โชโต	อาจารย์	พธ.ม. (พระพุทธศาสนา) ศน.บ. (พุทธศาสตร์)	ม.มหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย	2562 2559
5	พระครูบวรชัยวัฒน์ (วันชัย เลือดไทย)	อาจารย์	ปร.ด. (ปรัชญาและศาสนา) ศศ.ม. (นโยบายและการวางแผน สังคม) บธ.บ. (บริหารธุรกิจ)	ม.เซนต์จอร์น ม.ทักษิณ ม.เกษมบัณฑิต	2559 2551 2549

4. องค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนาม (การฝึกงานหรือสหกิจศึกษา)

ฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ หน่วยงานภาครัฐและเอกชน

4.1 มาตรฐานผลการเรียนรู้ของประสบการณ์ภาคสนาม

- 4.1.1 มีความรู้และทักษะด้านการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ
- 4.1.2 มีทักษะการทำงานด้านการวางแผน การจัดการ และการติดต่อสื่อสาร
- 4.1.3 มีการพัฒนาด้านมนุษยสัมพันธ์ คุณธรรม จรรยาบรรณ จริยธรรมและการทำงานเป็นทีม

4.2 ช่วงเวลา

การฝึกปฏิบัติตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยว่าด้วยสหกิจศึกษา พ.ศ. 2559 สถานประกอบการ ที่ดำเนินการเกี่ยวกับสาระประโยชน์ หน่วยงานอื่นๆ หรือสถานที่ที่มหาวิทยาลัยกำหนด โดยปฏิบัติในภาคการศึกษาที่ 2 ชั้นปีที่ 4 ระยะเวลารวม 270 ชั่วโมง ($45 \times 6 = 270$ ชั่วโมง)

4.3 การจัดเวลาและตารางสอน

วันจันทร์-วันศุกร์ เวลาเป็นไปตามตารางเรียนตารางสอนที่มหาวิทยาลัยกำหนด

5. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำโครงการหรืองานวิจัย (ถ้ามี)

- ไม่มี

หมวดที่ 4 ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล

1. การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษา

ระบุคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษาที่เป็นความคาดหวังหรือเป้าหมายเฉพาะของหลักสูตรนี้ พร้อมทั้งระบุกลยุทธ์หรือกิจกรรมการดำเนินการที่จะส่งผลให้เกิดคุณลักษณะพิเศษดังกล่าว

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมการดำเนินการ
1.1 ความคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์	กลยุทธ์หรือกิจกรรมการดำเนินการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ ด้วยการเรียนรู้ผ่านการทำงาน (Work-based Learning) การเรียนรู้ผ่านโครงการ (Project-based Learning) การเรียนรู้ผ่านการแก้ปัญหา (Problem-based Learning) การเรียนรู้ผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือวิจัย (Research-based Learning) การเรียนรู้ผ่านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ การเรียนรู้แบบขั้นบันได เช่น การตั้งประเด็นคำถาม/สมมติฐาน (Learning to Question) การสืบค้นความรู้จากแหล่งเรียนรู้และสารสนเทศ (Learning to Search) การสรุปองค์ความรู้ (Learning to Construct) การสื่อสารและการนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ (Learning to Communicate) การบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Learning to Serve)
1.2 ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ	-จัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติและสารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า -จัดการเรียนการสอนในรายวิชาเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร เพื่อการประชาสัมพันธ์ นำเสนองานวิชาการต่อสังคม -มอบงานให้นักศึกษาค้นคว้าผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและคอมพิวเตอร์ -ให้อาจารย์และนักศึกษามีปฏิสัมพันธ์การเรียนรู้ผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์
1.3 ความสามารถด้านการใช้ภาษาอังกฤษ	- จัดโครงการสอนเสริมภาษาอังกฤษ - รายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาเป็นการฝึกให้นักศึกษาใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนการสอน - ฝึกฝนการอ่านวารสารวิชาการภาษาอังกฤษสอดแทรกตามรายวิชาต่าง ๆ
1.4 การวางแผนการทำงาน การติดต่อสื่อสาร การทำงานร่วมกัน มีมนุษยสัมพันธ์ คุณธรรม จรรยาบรรณและจริยธรรม	- จัดการเรียนการสอนโดยแบ่งนักศึกษาทำงานกันเป็นกลุ่ม หรือส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงานสถานปฏิบัติธรรม หน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อเรียนรู้การวางแผนการทำงาน ทำงานร่วมกัน การทำงานเป็นทีม การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีคุณธรรม จรรยาบรรณ จริยธรรม - มีการสอดแทรกคุณธรรม จรรยาบรรณและจริยธรรมตามรายวิชาต่าง ๆ - ส่งเสริมการวางแผนการทำงาน ทำงานร่วมกัน การทำงานเป็นทีม การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีคุณธรรม จรรยาบรรณ จริยธรรม - มีอาจารย์ที่ปรึกษาคอยดูแล เอาใจใส่ ให้คำแนะนำและคำปรึกษาต่างๆ - นักศึกษามีโอกาสร่วมทำงานบริการให้กับชุมชนในโครงการต่าง ๆ

2. การพัฒนาผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน

2.1 ทมวดศึกษาทั่วไป

2.1.1 คุณธรรมจริยธรรม

ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
1) มีหลักธรรมในการดำเนินชีวิต 2) มีวินัย เคารพในกฎหมายและสิทธิของคนอื่น ๆ 3) มีจิตใจเสียสละ ประพฤติตนเกื้อกูลต่อสังคม	1) มีการสอนสอดแทรกหลักธรรมและปลูกฝังความมีระเบียบวินัย 2) มีกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ 3) จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม	1) ประเมินพฤติกรรมของผู้เรียนที่มีการใช้หลักธรรมกับชีวิตและความมีระเบียบวินัย 2) ประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม 3) ประเมินความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ และงานที่มอบหมาย

2.1.2 ความรู้

ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
1) รู้จักกฎเกณฑ์ทางสังคม เคารพกฎหมาย และเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง 2) มีความรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศ และการใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด 3) เข้าใจในหลักเกณฑ์ธรรมชาติของมนุษย์ สังคม และสิ่งแวดล้อม 4) ตระหนักถึงคุณค่าของศิลปะภาษาและวัฒนธรรมทั้งของไทยและของประชาคมนานาชาติ 5) รู้หลักการดำเนินชีวิตตามแนวทางพระพุทธศาสนา	1) การบรรยายที่ผู้สอนเป็นผู้ถ่ายทอด 2) การมอบหมายงานศึกษาค้นคว้า และการนำเสนอผลงานจากการค้นคว้า 3) การศึกษาดูงานนอกสถานที่ การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม และประชุมสัมมนา 4) จัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการสาระความรู้ทุกรายวิชาผ่านเวทีกิจกรรมสรุปทเรียนในรูปแบบของนิทรรศการ ละครเวที หรือกิจกรรมตลาดนัดวิชาการ	1) ประเมินผลการเรียนรู้โดยการสอบทดสอบ ทดลองปฏิบัติ การนำเสนอผลงานจากการศึกษาค้นคว้า การใช้สื่อ และประเมินความรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรม 2) ประเมินพฤติกรรมที่ผ่านการเรียนรู้ ความมีระเบียบวินัย และการเคารพกฎหมาย 3) ประเมินการมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบในกิจกรรม

2.1.3 ทักษะทางปัญญา

ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
1) ฉลาดรู้ที่จะปฏิบัติตนให้เกื้อกูลต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม 2) วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์และสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม 3) ฉลาดรู้ที่จะแสวงหาแนวทางการทำงานและดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุขและสร้างสรรค์ 4) ฉลาดรู้ที่จะใช้เทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษการทำงาน และการติดต่อสื่อสาร	1) ฝึกการคิดวิเคราะห์เชิงเหตุผลผ่านกิจกรรมและสถานการณ์จริง 2) มอบหมายให้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม ศาสนา กิจกรรมวิชาการ และการศึกษาดูงาน 3) จัดเวทีสรุปทเรียนในแต่ละกิจกรรมที่มอบหมาย	1) ประเมินกิจกรรม 2) สังเกตพฤติกรรม การกระทำ และการแสดงออก 3) ประเมินการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและการติดต่อสื่อสาร

2.1.4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
1) มีภาวะผู้นำ รู้จักการใช้เหตุผล วางตนได้อย่างถูกต้องตามกาลเทศะ 2) มีความเสียสละ บำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม 3) มีการสวดส่อง และป้องกัน ไม่ให้เกิดการประทุมิชอบในองค์กรและสังคม 4) รู้จักวางแผนในการทำงาน และ ดำเนินตามแผนที่ได้วางไว้	1) กำหนดวิธีการเรียนการสอน โดยเน้นการเรียนรู้แบบเป็นกลุ่ม 2) จัดให้มีกิจกรรมสัมพันธ์และการทำงานเป็นทีม 3) จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	1) ประเมินผลจากการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมในกลุ่ม 2) ให้นักศึกษาประเมินตนเองและเพื่อนร่วมชั้นเรียน 3) อาจารย์ผู้สอนมีการประเมินพฤติกรรมของผู้เรียน

2.1.5 ทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
1) มีความสามารถจัดกลุ่มความรู้ และคิดวิเคราะห์ข้อมูลเชิงตัวเลขได้ 2) มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ การจัดเก็บ ประมวลผล ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูลผ่านอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีสารสนเทศได้ 3) มีความสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกรูปแบบการสื่อสารที่สารที่เหมาะสมสำหรับบุคคลที่แตกต่างกันได้	1) จัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติ และเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการศึกษาค้นคว้า 2) มอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และคอมพิวเตอร์	1) ประเมินผลการเรียนรู้โดยอาจารย์ผู้สอน 2) ประเมินผลจากการศึกษาค้นคว้าผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และคอมพิวเตอร์ 3) ประเมินการนำเสนอผลงานจากการค้นคว้าผ่านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ

2.2 กลุ่มวิชาเฉพาะ

2.2.1 คุณธรรม จริยธรรม

ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
1) มีจิตสำนึกและตระหนักศึกษาในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณทางอาชีพ 2) มีวินัย ซื่อสัตย์ และรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม 3) มีจิตสาธารณะ รักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น สถาบัน และประเทศชาติ	1) มีการสอนในบางรายวิชาในหมวดศึกษาทั่วไปและวิชาเฉพาะพระพุทธศาสนา 2) สอดแทรกกิจกรรมคุณธรรมและจริยธรรมในบางรายวิชาที่มีการเรียนการสอน 3) จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม	1) ประเมินผลการเรียนตามรายวิชาและประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรม 2) ประเมินพฤติกรรมโดยเพื่อนนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ผู้สอน 3) ประเมินคุณลักษณะบัณฑิต โดยผู้ใช้บัณฑิต

2.2.2 ความรู้

ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
<p>1) มีความรู้ความเข้าใจในหลักการและทฤษฎีสำคัญในสาขาวิชาพุทธพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา</p> <p>2) มีทักษะและประสบการณ์การเรียนรู้ในสาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา สามารถปฏิบัติงานในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้</p> <p>3) มีความรู้ความเข้าใจในพัฒนาการใหม่ ๆ ในสาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาและการต่อยอดองค์ความรู้ในสาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา</p> <p>4) ตระหนักศึกษาในธรรมเนียมปฏิบัติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์</p> <p>5) มีความรู้ด้านพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา</p>	<p>1) การสอนหลายรูปแบบในรายวิชาตามหลักสูตร ได้แก่ การบรรยาย อภิปราย การนำเสนอ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การเขียนรายงาน</p> <p>2) การฝึกปฏิบัติ การฝึกงาน การได้ฝึกการทำงานเดี่ยวและเป็นกลุ่ม</p> <p>3) การศึกษาดูงานนอกสถานที่ การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม และประชุมสัมมนาในโอกาสต่าง ๆ</p>	<p>1) ประเมินผลการเรียนรู้โดยการสอบ ทดสอบ ทดลองปฏิบัติ การนำเสนอผลงานจากการศึกษาค้นคว้า และประเมินความรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรม</p> <p>2) ประเมินคุณลักษณะบัณฑิต โดยใช้บัณฑิต</p>

2.2.3 ทักษะทางปัญญา

ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
<p>1) สามารถค้นหา ทิศทาง และประเมินสารสนเทศ เพื่อใช้ในการพัฒนาความรู้และการแก้ปัญหาทางอาชีพได้อย่างสร้างสรรค์</p> <p>2) สามารถคิดวิเคราะห์และริเริ่มสร้างสรรค์ โดยใช้ความรู้และประสบการณ์ของตนในการแก้ปัญหาการทำงานได้</p> <p>3) สามารถวางแผนการทำงานและการบริหารจัดการงานได้</p>	<p>1) มอบหมายให้ทำรายงาน ทำโครงการ หรืองานวิจัยตามความสนใจของผู้เรียน</p> <p>2) มอบหมายให้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม กิจกรรมวิชาการ และการศึกษาดูงาน</p> <p>3) จัดเวทีสรุปบทเรียนในแต่ละกิจกรรมที่มอบหมาย</p> <p>4) การนำเสนอผลงาน เพื่อรับการประเมินผลงาน นำไปสู่การปรับปรุงงานให้ถูกต้อง</p>	<p>1) ประเมินรายงาน โครงการหรืองานวิจัยของผู้เรียน</p> <p>2) ประเมินผลจากรายงานการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้เรียน</p> <p>3) ประเมินผลจากการนำเสนอผลงานผ่านเวทีสาธารณะและในชั้นเรียน</p> <p>4) ประเมินคุณลักษณะบัณฑิต โดยใช้บัณฑิต</p>

2.2.4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
1) มีภาวะผู้นำ รู้จักการใช้เหตุผล วางตนได้อย่างถูกต้องตามกาลเทศะ 2) มีความเสียสละ บำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม 3) มีการสอดส่อง และป้องกันไม่ให้เกิดการประพฤติมิชอบในองค์กรและสังคม	1) กำหนดวิธีการเรียนการสอน โดยเน้นการเรียนรู้แบบเป็นกลุ่ม 2) จัดให้มีกิจกรรมสัมพันธ์และการทำงานเป็นทีม 3) จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	1) ประเมินผลจากการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมในกลุ่ม 2) ให้นักศึกษาประเมินตนเองและเพื่อนร่วมชั้นเรียน 3) อาจารย์ผู้สอนมีการประเมินพฤติกรรมของผู้เรียน

2.2.5 ทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
1) มีความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลขในชีวิตประจำวันและในการปฏิบัติงานในสาขาอาชีพได้ 2) มีทักษะการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษในการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ 3) มีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์และสารสนเทศในการสื่อสาร การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การจัดเก็บและประมวลผลข้อมูล และการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศ	1) มีวิชาคอมพิวเตอร์เพื่อการทำงานและเทคโนโลยีสารสนเทศและการเผยแพร่พระพุทธศาสนา นอกจากนี้ยังมีรายวิชาระเบียบวิธีวิจัยทางภาษาและรายวิชาสถิติเบื้องต้น และสอดแทรกตามรายวิชาต่าง ๆ 2) ฝึกการนำเสนอผลงานโดยเน้นความสำคัญของการใช้ภาษา และบุคลิกภาพ 3) มอบหมายงานค้นคว้าองค์ความรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านระบบ e-learning การทดสอบความรู้พื้นฐานด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศตามเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย	1) ประเมินผลการเรียนรู้จากการเรียนรายวิชา โดยการสอบข้อเขียน สอบภาคปฏิบัติ การทำ แบบฝึกหัด การทำรายงาน การนำเสนอผลงาน 2) ประเมินผลการเรียนรู้ด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศตามเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย 3) สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานของนักศึกษา

3. แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping)

พิจารณาความเชื่อมโยงของผลการเรียนรู้ของหลักสูตรและของรายวิชา แสดงให้เห็นว่าแต่ละรายวิชาในหลักสูตร รับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ใดบ้าง โดยระบุว่าเป็นความรับผิดชอบหลัก หรือความรับผิดชอบรอง ทั้งนี้ ผลการเรียนรู้ดังตารางที่แนบ มีความหมายดังนี้

3.1 หมวดวิชาศึกษาทั่วไป

3.1.1 ด้านคุณธรรมจริยธรรม

- 1) มีหลักธรรมในการดำเนินชีวิต
- 2) มีวินัย เคารพในกฎหมาย และสิทธิของคนอื่น ๆ
- 3) มีจิตใจเสียสละ ประพฤติตนเกื้อกูลต่อสังคม

3.1.2 ด้านความรู้

- 1) รู้จักกฎเกณฑ์ทางสังคม เคารพกฎหมาย และเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง
- 2) มีความรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศ และการใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- 3) เข้าใจในหลักเกณฑ์ธรรมชาติของมนุษย์ สังคม และสิ่งแวดล้อม
- 4) ตระหนักถึงคุณค่าของศิลปะ ภาษาและวัฒนธรรมทั้งของไทยและของประชาคมนานาชาติ
- 5) รู้หลักการดำเนินชีวิตตามแนวทางพระพุทธศาสนา

3.1.3 ด้านทักษะทางปัญญา

- 1) ฉลาดรู้ที่จะปฏิบัติตนให้เกื้อกูลต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม
- 2) วิเคราะห์ และประเมินสถานการณ์และสภาวะการณ์ได้อย่างเหมาะสม
- 3) ฉลาดรู้ที่จะแสวงหาแนวทางการทำงานและดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุขและสร้างสรรค์
- 4) ฉลาดรู้ที่จะใช้เทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษการทำงานและการติดต่อสื่อสาร

3.1.4 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- 1) มีภาวะผู้นำ รู้จักการใช้เหตุผล วางตนได้อย่างถูกต้องตามกาลเทศะ
- 2) มีความเสียสละ บำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม
- 3) มีการสอดส่อง และป้องกันไม่ให้เกิดการประทุมิชอบในองค์กรและสังคม
- 4) รู้จักวางแผนในการทำงาน และดำเนินตามแผนที่ได้วางไว้

3.1.5 ด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ

- 1) มีความสามารถจัดกลุ่มความรู้ และคิดวิเคราะห์ข้อมูลเชิงตัวเลขได้
- 2) มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ การจัดเก็บ ประมวลผลข้อมูลและการนำเสนอข้อมูลผ่านอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีสารสนเทศได้
- 3) มีความสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกใช้รูปแบบการสื่อสารที่เหมาะสม สำหรับบุคคลที่แตกต่างกันได้

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

● ความรับผิดชอบหลัก ○ ความรับผิดชอบรอง

รายวิชา	คุณธรรม จริยธรรม			ความรู้					ทักษะทางปัญญา				ทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบต่อ				ทักษะในการ วิเคราะห์ เชิงตัวเลขฯ			
	1	2	3	1	2	3	4	5	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	
กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์																				
รายวิชาบังคับเรียน																				
- GE1001 การต่อต้านการทุจริต	●	○	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
รายวิชาเลือกเรียน																				
- GE1002 ท้องถิ่นศึกษา	○	●	○	○	○	●	●	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
- GE1003 มนุษย์กับกฎหมาย	○	●	○	●	○	●	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
- GE1004 สันติศึกษา	○	●	○	●	○	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	●
- GE1005 การศึกษาเพื่อชีวิต	●	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
- GE1006 ไทยศึกษา	○	○	●	●	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
- GE1007 มนุษย์กับหน้าที่พลเมือง	○	●	○	●	○	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์																				
รายวิชาบังคับเรียน																				
- GE2001 มนุษย์กับการแสวงหาความรู้	●	○	●	●	○	●	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
รายวิชาเลือกเรียน																				
- GE2002 พุทธจริยธรรมศึกษา	●	●	●	●	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
- GE2003 การวางแผนชีวิต	●	●	●	●	○	●	○	●	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○

รายวิชา	คุณธรรม จริยธรรม			ความรู้					ทักษะทางปัญญา				ทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบ				ทักษะในการ วิเคราะห์ เชิงตัวเลข			
	1	2	3	1	2	3	4	5	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	
- GE2004 พุทธศิลป์และโบราณคดี	○	○	○	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	
- GE2005 จิตวิทยากับชีวิต	●	○	●	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	●	○	○	○	●	
กลุ่มวิชาภาษา																				
รายวิชาบังคับเรียน																				
- GE3001 ภาษาไทย	●	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○
- GE3002 ภาษาอังกฤษพื้นฐาน	●	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	●	○	○	○
- GE3003 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการสืบค้น	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
รายวิชาเลือกเรียน																				
- GE3004 การแปลอังกฤษ	●	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
- GE3005 ภาษาอังกฤษเพื่อทักษะการศึกษา	●	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
- GE3006 ภาษาอาเซียนเพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรม	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์																				
รายวิชาบังคับเรียน																				
- GE4001 สถิติเพื่อการวิจัย	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
รายวิชาเลือกเรียน																				
- GE4002 คอมพิวเตอร์เพื่อการทำงาน	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
- GE4003 เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
- GE4004 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○

3.2 หมวดวิชาเฉพาะ

3.2.1 ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

- 1) มีจิตสำนึกและตระหนักศึกษาในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณทางอาชีพ
- 2) มีวินัย ซื่อสัตย์ และรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
- 3) มีจิตสาธารณะ รักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น สถาบัน และประเทศชาติ

3.2.2 ด้านความรู้

- 1) มีความรู้ความเข้าใจในหลักการและทฤษฎีสำคัญในสาขาวิชาพุทธพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา
- 2) มีทักษะและประสบการณ์การเรียนรู้ในสาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา สามารถปฏิบัติงานในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้
- 3) มีความรู้ความเข้าใจในพัฒนาการใหม่ ๆ ในสาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาและการต่อยอดองค์ความรู้ในสาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา
- 4) ตระหนักศึกษาในธรรมเนียมปฏิบัติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์
- 5) มีความรู้ด้านพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา

3.2.3 ด้านทักษะทางปัญญา

- 1) สามารถค้นหา ตีความ และประเมินสารสนเทศ เพื่อใช้ในการพัฒนาความรู้และการแก้ปัญหาทางอาชีพได้อย่างสร้างสรรค์
- 2) สามารถคิดวิเคราะห์และริเริ่มสร้างสรรค์ โดยใช้ความรู้และประสบการณ์ของตนในการแก้ปัญหการทำงานได้
- 3) สามารถวางแผนการทำงานและการบริหารจัดการงานได้

3.2.4 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- 1) มีภาวะผู้นำ รู้จักการใช้เหตุผล วางตนได้อย่างถูกต้องตามกาลเทศะ
- 2) มีความเสียสละ บำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม
- 3) มีการสอดส่อง และป้องกันไม่ให้เกิดการประพฤติมิชอบในองค์กรและสังคม

3.2.5 ด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ

- 1) มีความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลขในชีวิตประจำวันและในการปฏิบัติงานในสาขาอาชีพได้
- 2) มีทักษะการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษในการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์
- 3) มีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์และสารสนเทศในการสื่อสาร การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การจัดเก็บและประมวลผลข้อมูลและการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศ

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้จากหลักสูตรรายวิชาหมวดวิชาเฉพาะ

● ความรับผิดชอบหลัก ○ ความรับผิดชอบรอง

รายวิชา	คุณธรรม จริยธรรม			ความรู้					ทักษะทางปัญญา			ทักษะ ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบ			ทักษะในการ วิเคราะห์ เชิงตัวเลข		
	1	2	3	1	2	3	4	5	1	2	3	1	2	3	1	2	3
1) หมวดวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา																	
รายวิชาบังคับเรียน																	
- BU5001 ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา	●	●	●	○	○	○	●	●	○	○	●	○	○	○	○	○	○
- BU5002 พระไตรปิฎกศึกษา 1	○	●	●	●	●	○	○	●	●	○	○	○	●	○	○	○	○
- BU5003 พระไตรปิฎกศึกษา 2	○	●	●	●	●	○	○	●	●	○	○	○	●	○	○	○	○
- BU5004 พระไตรปิฎกศึกษา 3	○	●	●	●	●	○	○	●	●	○	○	○	●	○	○	○	○
- BU5005 พุทธวิถีไทย	○	●	●	●	●	○	○	●	●	●	○	●	●	○	○	○	○
- BU5006 ภาษาบาลีเพื่อการค้นคว้าพระพุทธศาสนา	○	●	○	●	○	○	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○
- BU5007 ภาษาสันสกฤตเพื่อการค้นคว้าพระพุทธศาสนา	○	●	○	●	○	○	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○
- BU5008 การปฏิบัติกรรมฐาน	●	●	○	●	○	●	●	●	○	●	○	●	○	○	○	○	○
รายวิชาเลือกเรียน																	
- BU5009 พระพุทธศาสนามหายาน	●	○	●	●	●	○	○	●	●	○	○	○	●	○	○	○	○
- BU5010 ศาสนศึกษา	●	●	○	●	○	○	●	○	●	○	●	○	●	○	○	○	○
- BU5011 ภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา	●	○	○	●	●	○	○	●	●	●	○	○	●	○	○	○	○
- BU5012 วรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาของไทย	○	●	○	○	●	○	○	●	●	○	-	○	●	○	○	○	○
- BU5013 เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา	○	●	●	○	●	●	○	●	●	○	○	○	●	○	●	○	●

รายวิชา	คุณธรรม จริยธรรม			ความรู้					ทักษะทางปัญญา			ทักษะ ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบ			ทักษะในการ วิเคราะห์ เชิงตัวเลขฯ		
	1	2	3	1	2	3	4	5	1	2	3	1	2	3	1	2	3
- BU5014 พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	○	●	●	○	●	●	○	●	●	○	○	○	●	○	●	○	●
- BU5015 พระพุทธศาสนากับโลกาภิวัตน์	○	●	●	●	●	○	○	●	●	●	○	○	●	○	●	○	○
- BU5016 พระพุทธศาสนากับการพัฒนาแบบยั่งยืน	○	●	●	●	●	○	○	●	●	●	○	○	○	●	●	○	○
- BU5017 พระพุทธศาสนาในสังคมไทยร่วมสมัย	●	●	○	●	●	○	●	○	●	●	○	●	●	○	●	○	○
- BU5018 การบริหารกิจการพระพุทธศาสนา	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	●	●	○	○	●	○	○
กลุ่มวิชาเอกพุทธศาสนศึกษา																	
รายวิชาบังคับเรียน																	
- PH1001 พุทธปรัชญาเถรวาท	○	●	●	○	○	○	○	●	○	●	○	○	●	●	○	○	●
- PH1002 พุทธปรัชญาเถรวาท	○	●	○	●	○	○	○	●	○	●	○	○	●	●	○	○	●
- PH1003 วิสุมิธรรม	○	●	○	●	○	●	○	●	○	●	○	○	○	●	○	○	●
- PH1004 สัมมนาพระวินัยปิฎกศึกษา	○	●	○	○	○	●	●	●	○	●	○	●	●	●	○	○	●
- PH1005 สัมมนาพระสุตตันตปิฎกศึกษา	○	●	○	○	○	●	●	●	○	●	○	●	●	●	○	○	●
- PH1006 สัมมนาพระอภิธรรมปิฎกศึกษา	○	●	○	○	○	●	●	●	○	●	○	●	●	●	○	○	●
- PH1007 สัมมนาอรรถกถาพระไตรปิฎก	○	●	○	○	○	●	●	●	○	●	○	●	●	●	○	○	●
- PH1008 จิตวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์	○	●	○	●	○	●	○	●	○	○	●	●	○	●	○	○	●
- PH1009 ศึกษาศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์	○	●	○	●	○	○	○	●	○	●	○	●	○	○	○	○	○
- PH1010 สังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์	○	●	○	●	○	○	○	●	○	●	○	●	○	○	○	○	○
- PH1011 เศรษฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์	○	●	○	●	●	○	○	●	○	●	○	○	○	●	●	○	○
- PH1012 รัฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์	○	●	○	●	○	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○	○	●

รายวิชา	คุณธรรม จริยธรรม			ความรู้					ทักษะทางปัญญา			ทักษะ ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบ			ทักษะในการ วิเคราะห์ เชิงตัวเลขฯ		
	1	2	3	1	2	3	4	5	1	2	3	1	2	3	1	2	3
- PH1013 มงคลสูตรศึกษา	○	●	○	●	●	○	●	●	○	●	○	○	○	●	○	○	●
- PH1014 มลทินปัญหา	○	●	○	○	○	●	●	●	○	●	○	●	●	●	○	○	●
- PH1015 ภาษาอังกฤษสำหรับพุทธศาสนศึกษา	○	●	●	●	○	●	○	●	○	●	○	○	●	●	○	○	●
- PH1016 ระเบียบวิธีวิจัยทางพุทธศาสนศึกษา	○	●	○	○	●	○	○	●	●	○	●	●	○	●	●	●	●
รายวิชาเอกเลือก																	
- PH1017 พระพุทธศาสนากับโลกปัจจุบัน	○	●	○	○	○	●	●	●	○	●	○	●	●	●	○	○	●
- PH1018 พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์	○	●	○	○	○	●	●	●	○	●	○	●	●	●	○	○	●
- PH1019 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามแนวพุทธศาสตร์	○	●	○	●	○	○	○	●	○	●	○	●	○	●	○	○	●
- PH1020 พุทธจริยศาสตร์	○	●	○	●	○	●	○	○	○	●	○	○	●	●	○	○	●
- PH1021 การโคชชีวิตและการปฏิบัติงานตามหลักพุทธศาสตร์	○	●	○	●	○	○	●	○	○	●	○	○	○	●	○	○	●
- PH1022 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธศาสตร์	○	●	○	●	●	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○	●	●
- PH1023 พิธีกรรมในพระพุทธศาสนา	○	●	○	●	○	○	○	●	○	●	○	●	○	○	○	○	○
- PH1024 การพัฒนาจิตในพระไตรปิฎก	○	●	○	○	○	●	●	●	○	●	○	●	●	●	○	○	●
- PH1025 วัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อการพัฒนา	○	●	○	●	○	○	●	○	○	●	○	○	○	●	○	○	●
- PH1026 สุขภาวะทางสังคมตามแนวพุทธศาสตร์	○	●	●	●	○	○	●	●	○	○	●	○	○	●	○	○	●
- PH1027 การฝึกภาคสนาม	●	●	○	○	●	○	●	○	●	○	●	○	●	○	○	○	●

หมวดที่ 5 หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนักศึกษา

1. กฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ในการให้ระดับคะแนน

เป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2559

2. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา

2.1 การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนักศึกษายังไม่สำเร็จการศึกษา

กลยุทธ์ที่ใช้โดยปกติในการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนักศึกษา อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรต้องทวนสอบผลสัมฤทธิ์อย่างน้อยร้อยละ 25 ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา โดยมีวิธีดังนี้

2.1.1 การตรวจสอบการให้คะแนนจากกระดาษคำตอบข้อสอบของนักศึกษา การตัดเกรด และงานที่รับมอบหมายให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยทั้งนี้ให้แต่งตั้งคณะกรรมการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ระดับหลักสูตรขึ้นมาตรวจสอบประเมินรายวิชาที่มีผลการเรียนผิดปกติ

2.1.2 การประเมินหลักสูตรโดยนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา

2.1.3 การประเมินภาควิชาและหลักสูตรโดยบุคลากรภายนอก

2.1.4 การรายงานเกี่ยวกับทักษะของบัณฑิตโดยผู้ใช้บัณฑิตการทวนสอบมาตรฐานบางส่วนอาจจะดำเนินการโดยสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ ที่มีความร่วมมือทางการศึกษา แต่จะมีกระบวนการอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับรายละเอียดของการจัดการและควมมีประสิทธิภาพของการดำเนินการร่วมกัน

อย่างไรก็ตาม หลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนจะต้องรับผิดชอบในการทวนสอบมาตรฐานเพื่อให้มั่นใจว่าจะรักษามาตรฐานไว้ได้อย่างสม่ำเสมอ

2.2 การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้หลังจากนักศึกษาสำเร็จการศึกษา

2.2.1 มีการสำรวจการได้งานทำและการทำงานตรงสาขาของบัณฑิต

2.2.2 มีการสำรวจความสามารถในการเข้าศึกษาต่อในสถาบันที่เป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศ

2.2.3 มีการประเมินหลักสูตรทุกๆ 5 ปี โดยผู้ทรงคุณวุฒิผู้สอน บัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิตและกรรมการบริหารหลักสูตร

2.2.4 มีการประเมินบัณฑิตโดยผู้ใช้บัณฑิต

3. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

3.1 การสำเร็จการศึกษา

3.2.1 ต้องเรียนให้ครบหน่วยกิตที่ระบุไว้ตามหลักสูตร

3.2.2 ต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 2.00

3.2 เป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2559

หมวดที่ 6 การพัฒนาคณาจารย์

1. การเตรียมการสำหรับอาจารย์ใหม่

- 1.1 จัดหลักสูตรการอบรมสำหรับอาจารย์ใหม่ซึ่งอาจจัดขึ้นในระดับมหาวิทยาลัยหรือคณะ
- 1.2 การมอบหมายให้มืออาจารย์ที่ปรึกษาทำหน้าที่ให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาในด้านการจัดการเรียนการสอน
 - 1.3 การชี้แจงและแนะนำหลักสูตร รายวิชาในหลักสูตร
 - 1.4 การมอบหมายให้อาจารย์ใหม่ศึกษาค้นคว้า จัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอน ในหัวข้อหนึ่งหรือหลายหัวข้อที่อาจารย์ใหม่มีความรู้และถนัด เพื่อทดลองทำการสอนภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาหรือประธานหลักสูตร
 - 1.5 การกำหนดให้อาจารย์ใหม่เข้าร่วมสังเกตการณ์การสอนของอาจารย์ในหลักสูตร

2. การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่อาจารย์

2.1 การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล

2.1.1 กำหนดให้อาจารย์ต้องเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาตนเองด้านการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล ตามความต้องการของอาจารย์และเป็นไปตามนโยบายของมหาวิทยาลัย ซึ่งมหาวิทยาลัยมีการเปิดหลักสูตรอบรมเพื่อพัฒนาอาจารย์ในหัวข้อต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน การวิจัย การผลิตผลงานทางวิชาการ เป็นประจำทุกปี

2.1.2 การจัดให้มีการสอนแบบเป็นทีม ซึ่งจะส่งเสริมโอกาสให้อาจารย์ได้มีประสบการณ์การสอนร่วมกับคนอื่น รวมถึงการมีโอกาสได้เป็นผู้รับผิดชอบรายวิชา ผู้ประสานงาน และผู้ร่วมทีมการสอน

2.1.3 การส่งเสริมหรือสร้างโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนระหว่างอาจารย์ในหลักสูตร หรือทำวิจัยการเรียนการสอนที่สามารถนำไปเผยแพร่ในการประชุมวิชาการที่มีการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาเดียวกันของหลายๆ สถาบัน

2.2 การพัฒนาวิชาการและวิชาชีพ

2.2.1 การส่งเสริมให้อาจารย์เข้ารับการอบรม การประชุมสัมมนาในสาขาวิชาการที่จัดทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

2.2.2 การส่งเสริมให้อาจารย์ผลิตผลงานทางวิชาการในรูปแบบต่างๆ และการนำเสนอผลงานในการประชุมวิชาการในสาขาวิชาการอย่างน้อยให้มีผลงานการเขียนหรือการนำเสนอปีละ 1 เรื่อง

หมวดที่ 7 การประกันคุณภาพหลักสูตร

1. การกำกับมาตรฐาน

หลักสูตรมีการดำเนินงานเกี่ยวกับอาจารย์ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 ดังนี้

1.1 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

กำหนดให้มีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจำนวน 5 คน มีคุณวุฒิตrungหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนชั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ และมีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการในรอบ 5 ปี ย้อนหลัง มีทำหน้าที่ในการบริหารและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผลและการพัฒนาหลักสูตร

1.2 อาจารย์ประจำหลักสูตร

กำหนดให้อาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณวุฒิตrungหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนชั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ และมีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการในรอบ 5 ปี ย้อนหลัง

1.3 การปรับปรุงหลักสูตรตามรอบระยะเวลาที่กำหนด

การปรับปรุงหลักสูตรต้องไม่เกิน 5 ปี จะต้องปรับปรุงให้เสร็จและอนุมัติ/ให้ความเห็นชอบโดยสภามหาวิทยาลัย เพื่อให้หลักสูตรใช้งานในปีที่ 6 โดยมีระบบและกลไก ดังนี้

1.3.1 วางแผนพัฒนาหลักสูตร

- (1) รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลจากวางแผนและให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร
- (2) ศึกษาเอกสาร กฎหมาย ระเบียบ ประกาศที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักสูตร
- (3) แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร

1.3.2 ยกร่างหลักสูตร

- (1) ดำเนินการจัดทำรายละเอียดของร่างหลักสูตร
- (2) วิพากษ์หลักสูตร

1.3.3 พิจารณาอนุมัติการเปิดหลักสูตร

- (1) นำสรุปผลการออกแบบระบบการเปิดหลักสูตรการศึกษา เข้าพิจารณาเพื่ออนุมัติการเปิดหลักสูตรต่อสภาวิชาการ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
- (2) นำเสนอหลักสูตรต่อ สภาวิชาการ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยเพื่อรับทราบการเปิดหลักสูตร
- (3) นำเสนอหลักสูตรต่อ สภามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยเพื่ออนุมัติการเปิดหลักสูตรเสนอหลักสูตรต่อ สกอ.
- (4) เสนอหลักสูตรต่อสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)

1.3.4 ประกาศใช้หลักสูตร

- (1) สภามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พิจารณาเห็นชอบการเปิดใช้หลักสูตร
- (2) คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ประชาสัมพันธ์และเตรียมความพร้อมในการนำหลักสูตรไปใช้

1.3.5 นำหลักสูตรไปใช้

- (1) ประชุมชี้แจงอาจารย์เกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้เพื่อเตรียมความพร้อมก่อน

เปิดหลักสูตร

(2) ดำเนินการใช้หลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตร

1.3.6 การกำกับ/ ติดตามการใช้หลักสูตร

(1) กำกับติดตามการใช้หลักสูตรและประเมินผลการใช้หลักสูตร

(2) สรุปผลปัญหา อุปสรรค ในการใช้หลักสูตร

1.3.7 การพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร

(1) วางแผน เสนอแนวทางการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร นำเสนอในที่ประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตร คณะกรรมการสภาวิชาการ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เพื่อเสนอแผนการปรับปรุงหลักสูตรต่อคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

1.3.8 ประเมินกระบวนการ

(1) มีการประชุม/ ประเมินผล การประเมินการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนเพื่อนำไปปรับปรุงระบบ

1.3.9 จัดการความรู้

(1) ถอดบทเรียน/ จัดการความรู้ตามกระบวนการจัดการความรู้

1.3.10 จัดทำแนวปฏิบัติที่ดี

(1) มีผลการปฏิบัติที่ดีมากกว่า 1 วงรอบมา จัดทำเป็นแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาหลักสูตร

1.4 การดำเนินงานให้เป็นไปตามตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพหลักสูตรและการเรียนการสอนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร คณะกรรมการบริหารหลักสูตรดำเนินงานให้เป็นไปตามตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน เพื่อการประกันคุณภาพหลักสูตร และการเรียนการสอนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

2. บัณฑิต

จัดให้มีการผลิตบัณฑิต หรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ในวิชาการและวิชาชีพมีคุณลักษณะบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 คือเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถในการพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งร่างกายและจิตใจมีความสำนึกและความรับผิดชอบต่อในฐานะพลเมืองและพลโลก และมีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ดังนี้

2.1 คุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

- มีการกำหนดทักษะการปฏิบัติงานทางวิชาชีพเป็นมาตรฐานเฉพาะด้าน ครอบคลุมผลการเรียนรู้อย่างน้อย 5 ด้าน

2.2 ร้อยละของบัณฑิตระดับปริญญาตรีที่ทำงานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี

- โดยสำรวจจากบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ได้งานทำหรือมีกิจการของตนเองที่มีรายได้ประจำภายในระยะเวลา 1 ปี นับจากวันที่สำเร็จการศึกษา

3. นักศึกษา

การประกันคุณภาพหลักสูตรในองค์ประกอบด้านนักศึกษาเริ่มดำเนินการตั้งแต่ระบบการรับนักศึกษาการส่งเสริมและพัฒนานักศึกษาและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาภายใต้การดำเนินการดังกล่าวให้พิจารณาจากตัวบ่งชี้ดังต่อไปนี้

3.1 การรับนักศึกษา

- มีระบบและกลไกการรับนักศึกษา
- มีการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา

3.2 การส่งเสริมและพัฒนานักศึกษา

- มีการควบคุมการให้คำปรึกษาวิชาการและแนะแนวแก่นักศึกษาปริญญาตรี
- มีการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาและการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

3.3 ผลที่เกิดกับนักศึกษา

- มีการทำรายงานการคงอยู่ของนักศึกษา
- มีการทำบัญชีรายชื่อผู้สำเร็จการศึกษา
- มีการสำรวจความพึงพอใจและผลการจัดการข้อร้องเรียนของนักศึกษา

4. อาจารย์

4.1 การบริหารและพัฒนาอาจารย์

- มีระบบการรับและแต่งตั้งอาจารย์ประจำหลักสูตร
- มีระบบการบริหารอาจารย์
- มีระบบการส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์

4.2 คุณภาพอาจารย์

- มีแผนการพัฒนาอาจารย์ประจำหลักสูตรให้มีคุณวุฒิปริญญาเอก
- มีระบบการพัฒนาผลงานวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ
- มีการส่งเสริมให้อาจารย์ประจำหลักสูตรมีผลงานทางวิชาการ

4.3 ผลที่เกิดกับอาจารย์

- มีการรายงานการคงอยู่ของอาจารย์
- มีการประเมินความพึงพอใจของอาจารย์ต่อการบริหารหลักสูตรและมีการรายงานผลการดำเนินงาน

5. หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผลผู้เรียน

5.1 สารของรายวิชาในหลักสูตร

- มีการออกแบบหลักสูตรและสาระรายวิชาในหลักสูตร
- มีระบบกลไกการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยตอบสนองความต้องการของสังคมและสอดคล้องตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย

5.2 การวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน

- มีการกำหนดผู้สอน
- มีการประชุมวางแผนเตรียมอาจารย์ก่อนการเรียนการสอนและการกำหนดผู้สอนให้เป็นไปตามหลักสูตร

- มีระบบการกำกับติดตามและตรวจสอบการจัดทำแผนการเรียนรู้ (มคอ.3 และ มคอ.4) และการจัดการเรียนการสอน

- มีการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีที่มีการบูรณาการกับการวิจัย การบริการวิชาการทางสังคมและการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม

5.3 การประเมินผู้เรียน

- มีการประเมินผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552
- มีการตรวจสอบการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษา
- มีการกำกับประเมินการจัดการเรียนการสอนและประเมินหลักสูตร (มคอ.5 มคอ.6 และมคอ.7)

5.4 ผลการดำเนินงานหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552
- มีผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้การดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาที่ปรากฏในหลักสูตร (มคอ.2) หมวดที่ 7 ข้อ 7 ที่หลักสูตรแต่ละหลักสูตรดำเนินงานได้ในแต่ละปีการศึกษา อาจารย์ประจำหลักสูตรจะเป็นผู้รายงานผลการดำเนินงานประจำปีในแบบรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร (มคอ.7)

6. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

- มีระบบการดำเนินงานของคณะศาสนาและปรัชญา โดยมีส่วนร่วมของอาจารย์ประจำหลักสูตร เพื่อให้มีสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ที่พักของนักศึกษา และมีห้องให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา
- มีสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่เพียงพอและเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนเช่น มีห้องสมุด มีระบบสืบค้นหนังสือ
- มีกระบวนการปรับปรุงตามผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาและอาจารย์ต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้
- มีระบบการดำเนินงานของคณะศาสนาและปรัชญา โดยมีส่วนร่วมของอาจารย์ประจำหลักสูตร เพื่อให้มีสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ที่พักของนักศึกษา และมีห้องให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา
- มีสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่เพียงพอและเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนเช่น มีห้องสมุด มีระบบสืบค้นหนังสือ
- มีชมรม Monk chat club เพื่อศึกษาเรียนรู้แลกเปลี่ยนด้านภาษา วิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรมกับชาวต่างชาติ
- มีโบราณสถาน วัดวาอาราม ศูนย์การศึกษาเรียนรู้ทางวัฒนธรรม เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ
- มีนักปราชญ์ท้องถิ่น ผู้เชี่ยวชาญทางด้านพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมให้ข้อมูลเป็นที่ปรึกษาเรียนรู้
- มีความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม เพื่อตอบสนองการเรียนรู้ในความแตกต่าง
- มีกระบวนการปรับปรุงตามผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาละอาจารย์ต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

7. ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators)

หลักสูตรศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสตร์ มีตัวบ่งชี้ที่ 1 - 5 ต้องมีผลดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายติดต่อกันไม่น้อยกว่า 2 ปี และมีจำนวนตัวบ่งชี้ (ตัวบ่งชี้ที่ 6 - 12) ที่มีผลดำเนินการบรรลุเป้าหมายไม่น้อยกว่า 80% ของตัวบ่งชี้อรวม โดยพิจารณาจากจำนวนตัวบ่งชี้บังคับและตัวบ่งชี้อรวมในแต่ละปี ดังนี้

ลำดับ	ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5
1.	อาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ 80 มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตาม และ ทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร	×	×	×	×	×
2.	มีรายละเอียดของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.2 ที่ สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ หรือ	×	×	×	×	×

	มาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (ถ้ามี)					
3.	มีรายละเอียดของรายวิชา และรายละเอียดของ ประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.3 และ มคอ.4 อย่างน้อยก่อนการเปิดสอนในแต่ละ ภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา	×	×	×	×	×
4.	จัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา และ รายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.5 และ มคอ.6 ภายใน 30วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอน ให้ครบทุกรายวิชา	×	×	×	×	×
5.	จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร ตาม แบบ มคอ.7 ภายใน 60วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา	×	×	×	×	×
6.	มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตาม มาตรฐานผลการเรียนรู้ ที่กำหนดในมคอ.3 และ มคอ.4 (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ 25 ของรายวิชาที่ เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา	×	×	×	×	×
7.	มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กล ยุทธ์การสอน หรือ การประเมินผลการเรียนรู้ จาก ผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.7 ปีที่แล้ว		×	×	×	×
8.	อาจารย์ใหม่ (ถ้ามี) ทุกคน ได้รับการปฐมนิเทศหรือ คำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอน	×	×	×	×	×
9.	อาจารย์ประจำทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง	×	×	×	×	×
10.	จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนาวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ ไม่น้อย กว่าร้อยละ 50 ต่อปี	×	×	×	×	×
11.	ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาปีสุดท้าย/บัณฑิต ใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0				×	×
12.	ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิต ใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0					×
ตัวบ่งชี้บังคับ (ข้อที่)		1-5	1-5	1-5	1-5	1-5
ตัวบ่งชี้ต้องผ่านรวม (ข้อ)		9	10	10	11	12

หมวดที่ 8 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร

1. การประเมินประสิทธิผลของการสอน

1.1 การประเมินกลยุทธ์การสอน

1.1.1 การประชุมร่วมของอาจารย์ในกลุ่มวิชาเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ขอคำแนะนำ ข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่มีความรู้และประสบการณ์หรือเพื่อนร่วมงาน

1.1.2 การแลกเปลี่ยนโดยสนทนากับนักศึกษา เพื่อสะท้อนผลการจัดการเรียนการสอนในช่วงของการเรียนแต่ละรายวิชา

1.1.3 การประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา เปรียบเทียบพัฒนาการหรือความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการใช้กลยุทธ์การสอนที่แตกต่างกัน

1.1.4 การทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อประเมินภาพรวมของการจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชา

1.1.5 การประเมินรายวิชาออนไลน์ของสำนักศึกษาทะเบียนและประมวลผล

1.2 การประเมินทักษะของอาจารย์ในการใช้แผนกลยุทธ์การสอน

1.2.1 การประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์โดยนักศึกษาทุกภาคการศึกษา ตามระบบของคณะฯ และมหาวิทยาลัย

1.2.2 การประเมินการสอนของอาจารย์โดยหัวหน้าภาควิชา หรือเพื่อนร่วมงาน ตามระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปีของอาจารย์/ พนักงานสายผู้สอน

2. การประเมินหลักสูตรในภาพรวม

2.1 การประเมินหลักสูตร โดยนักศึกษาปัจจุบันและอาจารย์ เพื่อนำข้อมูลมาทบทวนและปรับปรุงการจัดการแผนการเรียนการจัดการเรียนการสอนและเนื้อหาวิชาที่อาจซ้ำซ้อน ไม่ทันสมัยยาก/ง่ายเป็นต้น

2.2 การประเมินหลักสูตรโดยศิษย์เก่า เพื่อติดตามผลการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาในหลักสูตรไปใช้ในการทำงาน

2.3 การประเมินผลโดยผู้ใช้บัณฑิต เพื่อสำรวจความพึงพอใจและความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ใช้บัณฑิต เกี่ยวกับคุณภาพของบัณฑิตที่จบจากหลักสูตรนี้

3. การประเมินผลการดำเนินงานตามรายละเอียดหลักสูตร

การประเมินผลการจัดการหลักสูตร ซึ่งเป็นไปตามระบบการประเมินผลการจัดการหลักสูตร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งดำเนินการทุกสิ้นปีการศึกษา มีเกณฑ์การประเมินประกอบด้วย 13 ตัวบ่งชี้ของ สกอ. งานที่ระบุในหมวดจะต้องผ่านเกณฑ์ 4 ข้อในด้านการกำกับมาตรฐาน หลักสูตรที่กำหนด โดย สกอ. คณะกรรมการประเมินอย่างน้อย 3 คน ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาอย่างน้อย 1 คน ที่ได้รับการแต่งตั้งจากมหาวิทยาลัยโดยมีเกณฑ์การประเมินดังนี้

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน1	คะแนน2	คะแนน3
มีการดำเนินการครบ 4 ข้อ ตาม ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	มีการดำเนินการครบ 13 ข้อตาม ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	มีการดำเนินการครบทุกข้อ

ทั้งนี้มหาวิทยาลัยได้กำหนดให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยแสดงการปรับปรุงดัชนี
ด้านมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเป็นระยะ ๆ อย่างน้อยทุก ๆ 3 ปี และมีการประเมินเพื่อ
พัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุก 5 ปี

4. การทบทวนผลการประเมินหลักสูตรวางแผนปรับปรุงหลักสูตร และแผนกลยุทธ์การสอน

4.1 อาจารย์ประจำวิชา อาจารย์ผู้สอนนำผลการประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์โดย
นักศึกษาผู้บังคับบัญชา และหรือเพื่อนร่วมงานแล้วแต่กรณีมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน
ในรายวิชาที่ตนรับผิดชอบ

4.2 คณะกรรมการบริหารหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสตร์กับการพัฒนานำผล
ประเมินตามระบบการจัดการหลักสูตรของมหาวิทยาลัย ซึ่งดำเนินการทุกสิ้นปีการศึกษามาทบทวนและ
วิเคราะห์พร้อมนำเสนอแนวทางปรับปรุงแก้ไขในจุดที่มีข้อบกพร่อง สำหรับปีการศึกษาถัดไป

4.3 คณะกรรมการบริหารหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสตร์กับการพัฒนา นำผลการ
ประเมินภาพรวมของหลักสูตรโดยนักศึกษาปัจจุบันและอาจารย์โดยศิษย์เก่าและโดยผู้ใช้บัณฑิต เพื่อทบทวน
และพิจารณาในการนำไปแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรตามรอบระยะเวลาที่กำหนดในระบบประกันคุณภาพ
การศึกษาของมหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

- ภาคผนวก ก ตารางเปรียบเทียบหลักสูตร
- ภาคผนวก ข ประวัติและผลงานทางวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตร
- ภาคผนวก ค คำสั่งแต่งตั้งรายนามคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและวิพากษ์หลักสูตร
- ภาคผนวก ง ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2559

ภาคผนวก ก
ตารางเปรียบเทียบหลักสูตร

ภาคผนวก ข
ประวัติและผลงานทางวิชาการ
ของอาจารย์ประจำหลักสูตร

ภาคผนวก ค
คำสั่งแต่งตั้งรายนามคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร
และวิพากษ์หลักสูตร

ภาคผนวก ง

ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2559